

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

9 noiembrie 2023*

„Recurs – Concurență – Controlul operațiunilor de concentrare între întreprinderi – Regulamentul (CE) nr. 139/2004 – Excepție de nelegalitate – Articolul 4 alineatul (1) – Obligația de notificare prealabilă a concentrărilor – Articolul 7 alineatul (1) – Obligația de suspendare a concentrărilor – Domeniu de aplicare – Noțiunea de «punere în aplicare» a unei concentrări – Articolul 14 alineatul (2) – Decizie de aplicare a unor amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea și de autorizarea acesteia – Obligația de motivare – Principiul proporționalității – Competență de fond”

În cauza C-746/21 P

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 2 decembrie 2021,

Altice Group Lux Sàrl, fostă New Altice Europe BV, în lichidare, reprezentată de R. Allendesalazar Corcho și H. Brokelmann, abogados,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată inițial de M. Domecq, M. Farley și F. Jimeno Fernández și ulterior de M. Domecq și M. Farley, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de A.-L. Meyer și O. Segnana, în calitate de agenți,

intervenient în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe (raportoare), președintă de cameră, și domnii N. Piçarra, M. Safjan, N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: A. M. Collins,

grefier: R. Stefanova-Kamisheva, administratoare,

* Limba de procedură: engleza.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 1 februarie 2023,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 27 aprilie 2023,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Altice Group Lux Sàrl, fostă New Altice Europe BV, în lichidare (denumită în continuare „Altice”), solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 22 septembrie 2021, Altice Europe/Comisia (T-425/18, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2021:607), prin care quantumul amenzii aplicate acestei societăți la articolul 4 din Decizia C(2018) 2418 final a Comisiei din 24 aprilie 2018 de aplicare a unor amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 (cazul M.7993 – Altice/PT Portugal (denumită în continuare „decizia în litigiu”) a fost stabilit la 56 025 000 de euro și a fost respinsă în rest acțiunea formulată de Altice.

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 139/2004

- 2 Regulamentul (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 1989, L 395, p. 1) a fost abrogat, cu efect de la 1 mai 2004, prin Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice] (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201). Având în vedere perioada vizată de comportamentul care a făcut obiectul deciziei în litigiu, acest din urmă regulament este cel aplicabil *ratione temporis*.
- 3 În considerentele (5), (6), (8), (20) și (34) ale Regulamentului nr. 139/2004 se arată:
  - „(5) Cu toate acestea, ar trebui să se asigure că procesul de reorganizare nu provoacă daune durabile concurenței; prin urmare, dreptul comunitar trebuie să includă dispoziții care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurența efectivă pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia.
  - (6) Prin urmare, este necesar un instrument juridic specific care să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței în Comunitate și care să fie singurul instrument aplicabil acestor concentrări. Regulamentul [nr. 4064/89] a permis dezvoltarea unei politici comunitare în acest domeniu. Totuși, având în vedere experiența acumulată, regulamentul în cauză ar trebui reformat în dispoziții legislative care să răspundă provocărilor unei piețe mai integrate și viitoare extinderi a Uniunii Europene. În conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității, astfel cum sunt prevăzute la articolul 5 din [Tratatul CE], prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului său de a asigura că pe piața comună concurența nu este denaturată, în conformitate cu principiul unei economii de piață deschise cu liberă concurență.

[...]

- (8) Dispozițiile care urmează să fie adoptate prin prezentul regulament ar trebui să se aplice unor schimbări structurale semnificative, al căror impact asupra pieței depășește frontierele naționale ale oricărui stat membru. Astfel de concentrări ar trebui examinate, ca regulă generală, exclusiv la nivelul Comunității, prin aplicarea unui sistem de tip «ghișeu unic» și în conformitate cu principiul subsidiarității.

[...]

- (20) Este util să se definească noțiunea de concentrare astfel încât să fie incluse operațiunile care au ca rezultat modificări de durată asupra controlului întreprinderilor implicate și, prin urmare, asupra structurii pieței. [...] În plus, este oportun ca operațiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condițională sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade de timp rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare.

[...]

- (34) Pentru asigurarea unui control efectiv, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a notifica în prealabil concentrările cu dimensiune comunitară imediat după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau achiziționarea pachetului de control. [...] Punerea în aplicare a concentrărilor ar trebui suspendată până la adoptarea unei decizii finale de către Comisie. Totuși, dacă este cazul, ar trebui să fie posibilă acordarea unei derogări de la această suspendare la cererea întreprinderilor implicate. [...]"

- 4 Articolul 1 din acest regulament, intitulat „Sfera de aplicare”, prevede la alineatul (1):

„Fără a aduce atingere articolului 4 alineatul (5) și articolului 22, prezentul regulament se aplică tuturor concentrărilor cu dimensiune comunitară astfel cum sunt definite în prezentul articol.”

- 5 Articolul 3 din regulamentul menționat, intitulat „Definiția concentrării”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

- (a) fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părți ale unor întreprinderi sau
- (b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contract sau prin orice alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora.

(2) Controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate și având în vedere considerentele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin:

- (a) dreptul de proprietate sau dreptul de folosință integrală sau parțială asupra activelor unei întreprinderi;
- (b) drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi.”

6 Articolul 4 din același regulament, intitulat „Notificarea prealabilă a concentrărilor și trimiterea prealabilă notificării la cererea părților care fac notificarea”, prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„Concentrările care au dimensiune comunitară definite în prezentul regulament trebuie notificate Comisiei [Europene] înainte de punerea în aplicare și după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau după preluarea pachetului de control.”

7 Articolul 7 din Regulamentul nr. 139/2004, intitulat „Suspendarea concentrărilor”, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) O concentrare cu dimensiune comunitară astfel cum este definită la articolul 1 sau care trebuie examinată de către Comisie în temeiul articolului 4 alineatul (5) nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), articolul 8 alineatul (1) sau (2) sau pe baza unei prezumții în conformitate cu articolul 10 alineatul (6).

[...]

(3) Comisia poate acorda, la cerere, o derogare de la obligațiile impuse la alineatul (1) sau (2). Cererea pentru acordarea unei derogări trebuie justificată. La adoptarea unei decizii privind cererea, Comisia ia în considerare, *inter alia*, efectele suspendării asupra uneia sau mai multor întreprinderi implicate în concentrare sau asupra unei terțe părți și amenințarea reprezentată de concentrare asupra concurenței. O astfel de derogare poate fi acordată sub rezerva îndeplinirii unor condiții și obligații destinate asigurării unor condiții de concurență efectivă. O derogare poate fi solicitată și acordată în orice moment, înainte de notificare sau după operațiune.”

8 Articolul 8 din acest regulament, intitulat „Competențele de decizie ale Comisiei”, prevede la alineatul (4):

„În cazul în care Comisia constată că o concentrare:

- (a) a fost deja pusă în aplicare și că acea concentrare a fost declarată incompatibilă cu piața comună sau
- (b) a fost pusă în aplicare cu încălcarea unei condiții incluse într-o decizie adoptată în conformitate cu alineatul (2), prin care s-a stabilit că, în cazul absenței condiției, concentrarea ar îndeplini criteriul prevăzut la articolul 2 alineatul (3) sau, în cazurile prevăzute la articolul 2 alineatul (4), nu ar îndeplini criteriile prevăzute la articolul [101 alineatul (3) TFUE],

Comisia poate:

- să solicite întreprinderilor implicate să dizolve concentrarea, în special prin dizolvarea fuziunii sau prin cesionarea tuturor acțiunilor sau activelor dobândite, astfel încât să se restabilească situația existentă anterior punerii în aplicare a concentrării; în cazurile în care prin dizolvarea concentrării nu este posibilă restabilirea situației existente anterior punerii în aplicare a concentrării, Comisia poate adopta orice altă măsură adecvată pentru a restabili, în măsura posibilului, situația anterioară;
- să dispună orice altă măsură adecvată pentru a se asigura că întreprinderile implicate dizolvă concentrarea sau iau măsurile de restabilire a situației prevăzute în decizia sa.

În cazurile care intră sub incidența primului paragraf litera (a), măsurile prevăzute la paragraful menționat anterior pot fi impuse fie printr-o decizie adoptată în temeiul alineatului (3), fie printr-o decizie separată.”

9 Potrivit articolului 14 alineatele (2) și (3) din regulamentul menționat:

„(2) Comisia poate impune, printr-o decizie, amenzi care nu depășesc 10 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii în cauză în sensul articolului 5 persoanelor menționate la articolul 3 alineatul (1) litera (b) sau întreprinderilor în cauză în cazul în care, în mod intenționat sau din neglijență, acestea:

(a) nu notifică o concentrare în conformitate cu articolul 4 sau articolul 22 alineatul (3) înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazurilor în care sunt autorizate în mod expres în acest sens în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) sau printr-o decizie adoptată în temeiul articolului 7 alineatul (3);

(b) realizează o concentrare prin încălcarea articolului 7;

[...]

(3) La stabilirea valorii amenzii se iau în considerare natura, gravitatea și durata încălcării.”

10 Articolul 16 din același regulament, intitulat „Controlul Curții de Justiție”, prevede:

„Curtea de Justiție are competență deplină în sensul articolului [261 TFUE] în ceea ce privește controlul deciziilor prin care Comisia a aplicat o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu; aceasta poate anula, reduce sau majora amenda sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.”

Comunicarea consolidată privind competența

- 11 Punctele 18 și 54 din Comunicarea consolidată [privind competența] Comisiei în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2008, C 95, p. 1, rectificare în ediția în limba franceză în JO 2009, C 43, p. 10, denumită în continuare „Comunicarea consolidată privind competența”) au următorul cuprins:

„18. Controlul poate fi preluat de asemenea pe bază contractuală. Pentru a conferi control, contractul trebuie să ducă la un control similar al conducerii și al celorlalte resurse ale întreprinderii, ca în cazul preluării de acțiuni sau active. În plus față de transferul controlului asupra conducerii și resurselor, aceste contracte trebuie să aibă o durată foarte lungă (de regulă fără posibilitate de reziliere înainte de termen pentru partea care acordă drepturile contractuale). [...] Aceste contracte pot duce de asemenea la o situație de control în comun dacă atât proprietarul activelor, cât și întreprinderea care controlează gestionarea dețin drepturi de veto față de deciziile comerciale strategice [...]

[...]

(54) Se preia controlul exclusiv dacă o singură întreprindere poate exercita o influență decisivă asupra altei întreprinderi. Se pot distinge două situații generale în care o întreprindere deține controlul exclusiv. În primul [caz], întreprinderea care deține controlul exclusiv dispune de competența de a stabili deciziile comerciale strategice ale celeilalte întreprinderi. Această competență se obține de obicei prin achiziționarea unei majorități a drepturilor de vot într-o societate. În al doilea [caz], o altă situație care conferă controlul exclusiv este cea în care un singur acționar are drept de veto asupra deciziilor strategice dintr-o întreprindere, dar acest acționar nu deține competența să impună astfel de decizii de unul singur (așa-numitul control exclusiv negativ). În aceste condiții, un singur acționar deține același nivel de influență cu cel deținut de un acționar persoană fizică care deține control în comun asupra unei companii, adică deține competența de a bloca adoptarea deciziilor strategice. Spre deosebire de situația dintr-o companie controlată în comun, nu mai există alți acționari care să dețină același nivel de influență și acționarul care deține controlul exclusiv negativ nu trebuie să colaboreze neapărat cu alți acționari la stabilirea comportamentului strategic al întreprinderii controlate. Din moment ce acest acționar poate provoca o situație de blocaj, acționarul dobândește o influență decisivă în sensul articolului 3 alineatul (2) și, prin urmare, controlul în sensul regulamentului privind concentrările economice [...]

Istoricul litigiului și decizia în litigiu

- 12 Istoricul litigiului este expus la punctele 1-29 din hotărârea atacată. În scopul prezentului recurs, acestea pot fi rezumate după cum urmează.

Achiziționarea PT Portugal de către Altice

- 13 La 9 decembrie 2014, Altice, o societate multinațională de cablu și telecomunicații cu sediul în Țările de Jos, a încheiat cu operatorul de telecomunicații brazilian Oi SA un contract de achiziționare de acțiuni (*Share Purchase Agreement*, denumit în continuare „SPA”). Acest contract prevedea că Altice ar dobândi, prin intermediul filialei sale Altice Portugal SA, controlul

exclusiv, în sensul articolului 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004, asupra PT Portugal SGPS SA (denumită în continuare „PT Portugal”), un operator de telecomunicații și multimedia ale cărui activități privesc întregul sector al telecomunicațiilor din Portugalia.

- 14 Finalizarea acestei achiziții era condiționată în special de obținerea autorizației din partea Comisiei în temeiul acestui regulament.
- 15 La 2 iunie 2015, Altice a anunțat public că tranzacția fusese finalizată și că proprietatea asupra acțiunilor PT Portugal îi fusese transferată.

Faza prealabilă notificării

- 16 La 31 octombrie 2014, Altice a contactat Comisia pentru a o anunța cu privire la proiectul său de a prelua controlul exclusiv asupra PT Portugal. La 5 decembrie 2014, a avut loc o reuniune între Altice și serviciile Comisiei.
- 17 La 12 decembrie 2014, Altice a trimis Comisiei o cerere de desemnare a unei echipe căreia să i se încredințeze soluționarea dosarului său, iar la 18 decembrie 2014 au început contactele prealabile notificării.
- 18 La 26 ianuarie 2015, Altice a transmis Comisiei o propunere de angajamente privind cesionarea filialelor sale din Portugalia, Cabovisão și ONI.
- 19 La 3 februarie 2015, Altice a prezentat Comisiei un proiect de formular de notificare, care cuprindea printre anexele sale un exemplar al SPA.

Notificarea și decizia de autorizare, cu condiții, a concentrării

- 20 La 25 februarie 2015, operațiunea a fost notificată în mod oficial Comisiei.
- 21 La 20 aprilie 2015, Comisia a adoptat o decizie (denumită în continuare „decizia de autorizare”) prin care declara operațiunea ca fiind compatibilă cu piața internă, cu condiția respectării angajamentelor prevăzute în anexa la această decizie, printre care figura cesionarea către Altice a filialelor sale din Portugalia, Cabovisão și ONI.

Decizia în litigiu și procedura care a condus la adoptarea acesteia

- 22 La 13 aprilie 2015, Comisia a adresat Altice o solicitare de informații privind comunicările pe care le avusese cu PT Portugal cu ocazia unei întâlniri între directorii lor, intervenită înainte de adoptarea deciziei de autorizare, întâlnire despre a cărei existență instituția a luat cunoștință prin intermediul presei. La 17 aprilie 2015, Altice a prezentat Comisiei observațiile sale.
- 23 În urma mai multor solicitări de informații, la care Altice a răspuns, Comisia, prin scrisoarea din 11 martie 2016, a informat Altice că inițiasse o investigație pentru a stabili dacă aceasta a încălcat articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.

- 24 În urma unor solicitări de prezentare de documente și de informații suplimentare, la care Altice a răspuns, precum și a unei reuniuni între aceasta și serviciile Comisiei, la 17 mai 2017, instituția menționată i-a adresat o comunicare privind obiecțiunile prin care a concluzionat, cu titlu preliminar, că Altice încălcase aceste dispoziții. La 18 august 2017, Altice a prezentat observații scrise ca răspuns la comunicarea privind obiecțiunile.
- 25 La 24 aprilie 2018, Comisia a adoptat decizia în litigiu.
- 26 Prin această decizie, Comisia a constatat că Altice a avut posibilitatea să exercite o influență decisivă sau a pus în aplicare controlul asupra PT Portugal înainte de adoptarea deciziei de autorizare și, în anumite cazuri, înainte de notificare, încălcând articolul 7 alineatul (1) și, respectiv, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 27 În titlul 4 din decizia în litigiu sunt expuse motivele pentru care Comisia a concluzionat că Altice pusese în aplicare SPA înainte de autorizarea concentrării, încălcând articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Mai precis, în subtitlul 4.1 se arată că anumite clauze din SPA confereau Altice un drept de veto asupra deciziilor privind politica comercială a PT Portugal (denumite în continuare „aranjamentele anterioare finalizării”). În subtitlul 4.2 sunt descrise cazurile care implică Altice în funcționarea cotidiană a PT Portugal. În această privință, Comisia a constatat, pe de o parte, că Altice a exercitat efectiv o influență decisivă asupra activităților PT Portugal în șapte cazuri și, pe de altă parte, că între aceasta din urmă și Altice au fost schimbate informații sensibile, împrejurare care contribuia la a se demonstra că Altice exercita o influență decisivă asupra PT Portugal. În subtitlul 4.3 sunt expuse concluziile Comisiei cu privire la motivele pentru care termenii din SPA, astfel cum sunt descriși în subtitlul 4.1, și conduita părților, astfel cum este descrisă în subtitlul 4.2, constituie o punere în aplicare a SPA înainte ca această concentrare să fie declarată de Comisie ca fiind compatibilă cu piața internă.
- 28 În titlul 5 din decizia în litigiu sunt expuse motivele care au condus Comisia să concluzioneze că Altice pusese în aplicare tranzacția înainte de notificarea concentrării, încălcând articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Aranjamentele anterioare finalizării, unele dintre cele șapte cazuri de exercitare efectivă a unei influențe decisive și anumite schimburi de informații ar fi intervenit înainte de această notificare.
- 29 Având în vedere toate aceste motive, Comisia a constatat, la articolele 1 și 2 din decizia în litigiu, că Altice pusese în aplicare, cel puțin din neglijență, o concentrare înainte ca aceasta să fie autorizată, încălcând articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, și înainte ca aceasta să fie notificată, încălcând articolul 4 alineatul (1) din acest regulament.
- 30 În temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia a aplicat Altice, la articolul 3 și, respectiv, la articolul 4 din această decizie, două amenzi în cuantum de 62 250 000 de euro fiecare pentru cele două încălcări constatate.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 31 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 5 iulie 2018, Altice a introdus o acțiune având ca obiect, cu titlu principal, anularea deciziei în litigiu și, cu titlu subsidiar, anularea sau reducerea cuantumului amenzilor care i-au fost aplicate prin această decizie.

- 32 Prin decizia din 6 decembrie 2018, președintele Camerei a șaptea a Tribunalului a admis cererea de intervenție a Consiliului Uniunii Europene în susținerea concluziilor Comisiei, în conformitate cu cererea acestuia.
- 33 În susținerea concluziilor privind anularea deciziei în litigiu, Altice a invocat o excepție de nelegalitate și patru motive, pe care Tribunalul le-a examinat în trei etape. Mai întâi, la punctele 54-67 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins excepția de nelegalitate referitoare la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004. În continuare, la punctele 68-259 din această hotărâre, Tribunalul a respins primele trei motive invocate de Altice, referitoare la existența unei încălcări a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din acest regulament. În sfârșit, la punctele 260-277 din aceeași hotărâre, Tribunalul a respins al patrulea motiv și în special argumentele întemeiate pe încălcarea principiului proporționalității și a „principiului interdicției dublei sancționări întemeiate pe principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre”. În consecință, la același punct 277 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins concluziile având ca obiect anularea deciziei în litigiu.
- 34 În susținerea concluziilor privind cuantumul amenzilor, Altice a invocat un al cincilea motiv, întemeiat pe nelegalitatea amenzilor și pe încălcarea principiului proporționalității, care a cuprins cinci aspecte. Tribunalul a respins primele patru aspecte, în special al treilea aspect, întemeiat pe caracterul nelegal al amenzilor pentru insuficiența motivării în stabilirea cuantumului acestora. În cadrul celui de al cincilea aspect, Tribunalul a considerat, în exercitarea competenței sale de fond, că se impunea reducerea cu 10 % a cuantumului amenzii aplicate Altice pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și stabilirea acesteia la 56 025 000 de euro. Astfel, Tribunalul a arătat că Altice informase din proprie inițiativă Comisia cu privire la concentrare cu mult înainte de semnarea SPA și adresase o cerere de alocare a unei echipe responsabile de soluționarea dosarului său.

Procedura în fața Curții și concluziile părților

- 35 Prin recursul formulat, Altice solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
  - anularea articolelor 1-4 din decizia în litigiu;
  - cu titlu subsidiar, reducerea amenzilor aplicate la articolele 3 și 4 din decizia în litigiu, astfel cum a fost modificată de Tribunal;
  - cu titlu mai subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului și
  - obligarea Comisiei să suporte propriile cheltuieli de judecată efectuate atât în procedura de recurs, cât și în procedura în fața Tribunalului.
- 36 Comisia solicită Curții:
- respingerea recursului și
  - obligarea Altice să suporte propriile cheltuieli de judecată.

37 Consiliul solicită Curții:

- respingerea primului motiv de recurs și
- obligarea Altice să suporte propriile cheltuieli de judecată efectuate în procedura de recurs.

Cu privire la recurs

38 În susținerea recursului, Altice invocă șase motive.

Cu privire la primul motiv

39 Prin intermediul primului motiv de recurs, Altice reproșează Tribunalului că a săvârșit erori de drept în examinarea excepției de nelegalitate îndreptate împotriva articolului 4 alineatul (1) și a articolului 14 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004. Acest motiv cuprinde trei aspecte.

Cu privire la primul aspect al primului motiv

– *Argumentația părților*

40 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, Altice susține că, la punctele 54-58, 60-64, 66, 264, 265 și 271 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc „obiective autonome” și impun două obligații distincte, și anume o obligație de notificare și o obligație de suspendare, care ar putea face obiectul unor sancțiuni specifice.

41 În primul rând, Altice subliniază că, de la adoptarea Regulamentului nr. 139/2004, obligația de notificare nu poate fi nici diferențiată de obligația de suspendare, nici încălcată în mod autonom și nici nu poate face obiectul unei sancțiuni specifice. Astfel, în timp ce încălcarea articolului 4 alineatul (1) din acest regulament intervine atunci când o concentrare este pusă în aplicare înainte de notificarea sa, această punere în aplicare ar intra tocmai în domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (1) din regulamentul menționat.

42 Prin urmare, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 56, 60-62 și 271 din hotărârea atacată, aceste dispoziții nu ar urmări „obiective autonome”, ci un obiectiv unic și, astfel, unul și același interes juridic. Acest obiectiv ar urmări să asigure eficacitatea controlului *ex ante* al concentrărilor de dimensiune comunitară. În acest scop, ambele dispoziții menționate ar interzice punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea acesteia. Tribunalul ar fi omis, la punctul 60 din hotărârea atacată, să țină seama de faptul că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 interzice nu numai punerea în aplicare a unei concentrări înainte de autorizarea acesteia de către Comisie, ci și punerea ei în aplicare înainte de notificarea acesteia către Comisie.

- 43 Diferențierile operate de Tribunal la punctele 54, 55, 57 și 58 din hotărârea atacată ar fi lipsite de incidență în această privință, din moment ce ele nu ar răsturna poziția exprimată de Altice potrivit căreia aceste două dispoziții se aplică aceluiași comportament și urmăresc același obiectiv întrucât interzic punerea în aplicare a concentrării înainte de notificarea acesteia. Durata încălcărilor ar fi relevantă numai pentru aprecierea proporționalității amenzilor.
- 44 În plus, pentru a justifica faptul că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc „obiective autonome”, Tribunalul ar fi invocat în mod eronat, la punctele 56, 66 și 264 din hotărârea atacată, sistemul de „ghișeu unic” menționat în considerentul (8) al acestui regulament. Acesta s-ar limita la definirea competenței Comisiei pentru controlul concentrărilor de dimensiune comunitară.
- 45 În al doilea rând, Altice consideră că sistemul prevăzut de Regulamentul nr. 139/2004 nu este decât un vestigiu din trecut. Aceasta arată că Regulamentul nr. 4064/89 cuprindea într-adevăr două obligații distincte și autonome, și anume o obligație procedurală de notificare a unei concentrări în termen de o săptămână de la încheierea acordului și o obligație materială de suspendare. Încălcarea fiecăreia dintre aceste obligații era pasibilă de amenzi de nivel diferit.
- 46 Or, prin adoptarea Regulamentului nr. 139/2004, legiuitorul Uniunii ar fi eliminat, la articolul 4 alineatul (1) din acesta, termenul stabilit pentru notificarea unei concentrări și ar fi impus o notificare prealabilă punerii în aplicare a unei concentrări. În paralel, acesta ar fi majorat cuantumul amenzii care putea fi aplicată, în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (a) din acest regulament, în cazul încălcării obligației de notificare. Procedând astfel, el ar fi transformat această obligație într-o obligație materială de a nu pune în aplicare concentrarea înainte de notificarea sa. Cadrul legal care ar rezulta din această omisiune a legiuitorului de a elimina sau de a adapta aceste dispoziții ar fi „anormal”.
- 47 În al treilea rând, în cadrul unei interpretări sistemice, Altice adaugă că articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede o derogare de la articolul 7 alineatul (1) din acesta și că nu există o dispoziție echivalentă pentru derogarea de la articolul 4 alineatul (1) din acest regulament. Ar exista o asemenea situație întrucât derogarea respectivă ar implica și o derogare de la obligația de notificare prevăzută de această din urmă dispoziție. În plus, articolul 14 alineatul (2) litera (a) din regulamentul menționat ar prevedea în mod expres că nicio amendă nu poate fi aplicată pentru o încălcare a articolului 4 alineatul (1) din același regulament atunci când se acordă o derogare în temeiul articolului 7 alineatul (3) din acesta.
- 48 Comisia și Consiliul consideră că prezentul aspect trebuie să fie respins ca nefondat.

– *Aprecierea Curții*

- 49 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, Altice susține în esență că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc obiective autonome, deși, în opinia sa, acestea protejează unul și același interes juridic și sunt redundante.
- 50 Trebuie să se observe că există o legătură între articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, care prevede obligația de notificare a unei concentrări înainte de punerea sa în aplicare, și articolul 7 alineatul (1) din regulamentul menționat, care prevede obligația de a nu pune în aplicare această concentrare înainte de notificarea și de autorizarea acesteia. Astfel, o încălcare a articolului 4 alineatul (1) din regulamentul menționat determină în mod automat o

încălcarea a articolului 7 alineatul (1) din același regulament, astfel încât nu este posibil să se aibă în vedere o încălcare a primei dispoziții independent de o încălcare a celei de a doua dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 101 și 106).

- 51 Cu toate acestea, în situația în care o întreprindere notifică o concentrare înainte de punerea sa în aplicare, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, rămâne posibil ca această întreprindere să încalce articolul 7 alineatul (1) din acest regulament în ipoteza în care ar pune în aplicare această concentrare înainte ca Comisia să o declare compatibilă cu piața internă (Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctul 102).
- 52 Rezultă din cele arătate că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc obiective autonome în cadrul sistemului de „ghișeu unic” menționat în considerentul (8) al acestui regulament (Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctul 103).
- 53 Astfel, pe de o parte, articolul 4 alineatul (1) din regulamentul menționat prevede o obligație de a face, și anume obligația de notificare a concentrării înainte de punerea sa în aplicare, și, pe de altă parte, articolul 7 alineatul (1) din același regulament prevede o obligație de a nu face, și anume de a nu pune în aplicare această concentrare înainte de notificarea și de autorizarea sa. Dacă încălcarea primei dintre aceste dispoziții constituie o încălcare instantanee, încălcarea celei de a doua constituie o încălcare continuă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 104 și 115).
- 54 În plus, Regulamentul nr. 139/2004 prevede, la articolul 14 alineatul (2) literele (a) și (b), amenzi distincte pentru încălcarea fiecăreia dintre aceste obligații în situația în care aceste încălcări sunt săvârșite concomitent, prin punerea în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea acesteia Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 105 și 106). Această posibilitate este justificată de obiectivul regulamentului menționat, care este, astfel cum reiese din considerentul (34) al acestuia, asigurarea unui control eficient al concentrărilor care au o dimensiune comunitară, obligând întreprinderile să notifice în prealabil concentrările lor și prevăzând ca realizarea acestora să fie suspendată până la adoptarea unei decizii finale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 mai 2018, *Ernst & Young*, C-633/16, EU:C:2018:371, punctul 42, precum și Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 108 și 109).
- 55 Ținând seama de acest obiectiv, Curtea a înlăturat deja o interpretare potrivit căreia, în ipoteza punerii în aplicare a unei concentrări înainte de notificarea acesteia, Comisia nu ar putea sancționa decât încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, Curtea a considerat că, privând Comisia de posibilitatea de a stabili o distincție, prin intermediul amenzilor pe care le aplică, între situația în care întreprinderea ar respecta obligația de notificare, dar ar încălca obligația de suspendare, și situația în care această întreprindere ar încălca aceste două obligații, o asemenea interpretare nu ar permite atingerea obiectivului menționat, întrucât încălcarea obligației de notificare nu ar putea face niciodată obiectul unei sancțiuni specifice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2020, *Marine Harvest/Comisia*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 107 și 109).

- 56 În lumina acestor evocări, în primul rând, trebuie să se constate că, la punctele 54-58 și 63 din hotărârea atacată, Tribunalul a amintit cu precizie jurisprudența citată la punctele 50-54 din prezenta hotărâre. Tribunalul a dedus în mod întemeiat din această jurisprudență că, în pofida unei anumite suprapunerii, de care, în plus, a ținut seama în mod corespunzător, articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc obiective autonome, enunțând obligații distincte și conduc la încălcări de natură diferită.
- 57 Astfel, deși aceste două obiective se înscriu în finalitatea Regulamentului nr. 139/2004, care constă, după cum s-a arătat în esență la punctul 54 din prezenta hotărâre, în menținerea eficacității controlului *ex ante* al operațiunilor de concentrare, nu este mai puțin adevărat că ele constituie nuanțe distincte ale acestuia.
- 58 Prin urmare, Tribunalul a respins de asemenea în mod întemeiat, la punctele 59 și 62 din hotărârea atacată, argumentele prezentate de Altice prin care a fost invocată nelegalitatea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004 pentru motivul, în opinia Altice, că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din acest regulament ar fi redundante și ar urmări același interes juridic.
- 59 Reiese de asemenea din jurisprudența citată la punctele 50-53 din prezenta hotărâre că concluzia potrivit căreia aceste dispoziții urmăresc obiective autonome este dedusă, contrar argumentelor invocate de Altice, din conținutul normativ și, respectiv, din obiectivele acestor două dispoziții, precum și din economia generală a Regulamentului nr. 139/2004, iar nu din considerentul (8) al acestuia.
- 60 În al doilea rând, nicio concluzie diferită nu poate fi dedusă dintr-o comparație între dispozițiile Regulamentului nr. 4064/89 și cele ale Regulamentului nr. 139/2004. Astfel, în prezenta cauză este aplicabil *ratione temporis* numai acest din urmă regulament.
- 61 În al treilea rând, fără a fi necesar să se stabilească dacă, astfel cum susține Altice, articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 permite, pe lângă acordarea unei derogări de la obligația de suspendare, acordarea unei derogări de la obligația de notificare, argumentul întemeiat pe această dispoziție nu poate fi admis. Într-adevăr, acest argument nu face decât să reflecte legăturile care există între aceste două obligații și care sunt luate în considerare în mod corespunzător în jurisprudența amintită la punctele 50 și 55 din prezenta hotărâre.
- 62 Din considerațiile care precedă rezultă că primul aspect al primului motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv

– Argumentația părților

- 63 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, Altice reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat că aplicarea cumulativă a două amenzi în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu încalcă principiul proporționalității.

- 64 În opinia sa, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 65 și 273 din hotărârea atacată, posibilitatea de a aplica cumulativ două amenzi pentru același comportament săvârșit de aceeași persoană cu încălcarea a două obligații care protejează același obiectiv este, ca atare, vădit contrară principiului proporționalității, din moment ce un astfel de cumul de sancțiuni nu este necesar și este excesiv.
- 65 Obiectivul de eficiență a controlului *ex ante* al concentrărilor ar fi atins pe deplin printr-o măsură mai puțin constrângătoare, care ar consta în aplicarea, în temeiul articolului 14 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004, a unei singure amenzi care sancționează atât încălcarea obligației de notificare, cât și încălcarea obligației de suspendare, ambele fiind prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din acest regulament. Ținând seama de natura, de gravitatea și de durata încălcării, Comisia ar putea adapta amenda aplicată pentru o încălcare a acestei dispoziții în funcție de împrejurarea dacă o întreprindere a încălcat aceste două obligații sau numai pe a doua dintre ele.
- 66 Comisia și Consiliul consideră că prezentul aspect trebuie să fie respins ca nefondat.
- *Aprecierea Curții*
- 67 La punctul 65 din hotărârea atacată, pe care Altice îl contestă prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv, Tribunalul a considerat că aplicarea a două sancțiuni pentru același comportament de către aceeași autoritate și printr-o singură decizie nu poate fi considerată, ca atare, ca fiind contrară principiului proporționalității. Tribunalul a reiterat această considerație la punctul 273 din hotărârea menționată, care este de asemenea contestat de Altice.
- 68 În primul rând, trebuie să se arate că prezentul aspect este întemeiat pe premisa potrivit căreia obligațiile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc să protejeze același obiectiv. Or, această premisă a fost infirmată în cadrul examinării primului aspect al prezentului motiv. Prin urmare, afirmația Altice nu poate fi decât înlăturată.
- 69 În al doilea rând, trebuie amintit că principiul proporționalității, care face parte dintre principiile generale de drept al Uniunii, impune ca actele instituțiilor Uniunii să fie de natură să atingă obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească limitele a ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective. Atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare, iar inconveniente cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2022, Ungaria/Parlamentul și Consiliul, C-156/21, EU:C:2022:97, punctul 340, precum și jurisprudența citată).
- 70 În speță, articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 autorizează Comisia, la litera (a) și, respectiv, la litera (b), să aplice, prin decizie, amenzi pentru încălcarea de către întreprinderi a articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din acest regulament, precizându-se că pentru fiecare dintre aceste amenzi quantumul este limitat la 10 % din cifra de afaceri totală realizată de aceste întreprinderi. Conform articolului 14 alineatul (3) din regulamentul menționat, în vederea stabilirii valorii fiecărei amenzi, se iau în considerare natura, gravitatea și durata încălcării.

- 71 Or, astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 54 și 55 din prezenta hotărâre, această posibilitate de a aplica în cadrul aceleiași decizii două amenzi pentru încălcarea prin unul și același comportament a două obligații autonome este în același timp aptă să asigure un control eficient și necesar în acest scop al concentrărilor care au o dimensiune comunitară. În plus, prin stabilirea cuantumului fiecăreia dintre amenzi, în limita plafonului de 10 % din cifra de afaceri totală a întreprinderilor în cauză, luând în considerare natura, gravitatea și durata fiecărei încălcări, Comisia trebuie să asigure respectarea principiului proporționalității în cadrul aplicării dispozițiilor Regulamentului nr. 139/2004.
- 72 În aceste condiții, Tribunalul a statuat fără a săvârși o eroare de drept, la punctele 65 și 273 din hotărârea atacată, că aplicarea a două sancțiuni pentru același comportament, de către aceeași autoritate și printr-o singură decizie nu poate fi considerată, ca atare, ca fiind contrară principiului proporționalității. Revine totuși acestei autorități sarcina de a se asigura că amenzile luate în considerare împreună sunt proporționale cu natura încălcării (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 aprilie 2019, Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie, C-617/17, EU:C:2019:283, punctul 38).
- 73 Rezultă că al doilea aspect al primului motiv trebuie să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al treilea aspect al primului motiv

– Argumentația părților

- 74 Prin intermediul celui de al treilea aspect al primului motiv, Altice susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că aplicarea cumulativă a două amenzi în temeiul articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 nu încalcă interdicția dublei sancționări înrădăcinată în principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre care guvernează concursul de legi.
- 75 În primul rând, Tribunalul ar fi omis în mod eronat să examineze argumentația pe care Altice a dedus-o din acest principiu general al dreptului Uniunii în cadrul excepției de nelegalitate.
- 76 În al doilea rând, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept la punctul 274 din hotărârea atacată. Astfel, contrar celor indicate de Tribunal la acest punct, Curtea nu ar fi înlăturat, la punctele 117 și 118 din Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia (C-10/18 P, EU:C:2020:149), o argumentație întemeiată pe acest principiu întrucât, în lipsa unei excepții de nelegalitate invocate în fața sa, nu s-ar fi pronunțat cu privire la compatibilitatea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 14 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 139/2004 cu principiul interzicerii dublei sancționări.
- 77 De altfel, nu ar avea relevanță că legiuitorul a calificat sau nu o încălcare ca fiind mai gravă decât cealaltă sau o dispoziție ca fiind aplicabilă în principal. Stabilite pentru a acoperi lipsa unei asemenea calificări efectuate de legiuitor, principiile aferente concursului de infracțiuni s-ar opune aplicării a două amenzi aceluiași autor al încălcării pentru același comportament și pentru a se proteja același interes juridic.
- 78 În acest sens, Tribunalul ar fi omis de altfel să țină seama de cele șase avize juridice prezentate de Altice.

79 În al treilea rând, în conformitate cu „principiul concursului de legi” și cu „principiul consumului”, încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 ar absorbi în speță încălcarea articolului 4 alineatul (1) din acesta. Prima dispoziție ar fi, astfel, mai largă și ar îngloba obligația impusă prin a doua în integralitatea sa. Pentru a evita aplicarea unei amenzi excesive, ar trebui în acest caz să se aplice exclusiv articolul 7 alineatul (1) din acest regulament. În acest caz, s-ar aplica termenul de prescripție de cinci ani.

80 Comisia și Consiliul contestă argumentele Altice și consideră că prezentul aspect este nefondat.

– *Aprecierea Curții*

81 În primul rând, în măsura în care Altice reproșează Tribunalului că nu s-a pronunțat, în cadrul excepției de nelegalitate pe care a invocat-o, cu privire la argumentele sale întemeiate pe „principii generale comune ordinilor juridice ale statelor membre care guvernează concursul de legi”, este necesar să se observe că Tribunalul a respins aceste argumente la punctele 60-62 din hotărârea atacată, explicând că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc obiective autonome.

82 Or, din cererea introductivă în primă instanță reiese că această componentă a excepției de nelegalitate invocate de Altice era legată intrinsec de afirmația sa potrivit căreia dispozițiile menționate protejează unul și același interes juridic.

83 Prin urmare, nu se poate reproșa Tribunalului că nu s-a pronunțat în mod explicit și detaliat cu privire la toate argumentele prezentate de Altice în componenta menționată.

84 În al doilea rând, la punctul 274 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, la punctele 117 și 118 din Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia (C-10/18 P, EU:C:2020:149), Curtea a înlăturat deja un argument analog celui întemeiat de Altice pe „principiul interzicerii dublei sancționări întemeiate pe principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre”.

85 Or, această considerație nu este viciată de nicio eroare de drept.

86 Astfel, în această din urmă hotărâre, în special la punctele 117 și 118 din aceasta, Curtea a statuat că, presupunând că un asemenea principiu ar fi relevant în lipsa, în Regulamentul nr. 139/2004, a unei dispoziții care ar fi „aplicabilă în principal” și ținând seama de obiectivele autonome urmărite prin articolul 4 alineatul (1) și prin articolul 7 alineatul (1) din regulamentul menționat, acest principiu nu poate împiedica aplicarea a două amenzi ca urmare a încălcării prin același comportament a dispozițiilor respective. Prin urmare, fără a săvârși o eroare de drept, Tribunalul putea să își întemeieze aprecierea cu privire la argumentele prezentate de Altice pe hotărârea menționată, chiar dacă, în cauza în care s-a pronunțat această din urmă hotărâre, Curtea nu fusese sesizată cu o excepție de nelegalitate.

87 În aceste condiții, nu era necesar nici ca Tribunalul să ia în considerare în mod expres diferitele avize și expertize prezentate de Altice.

- 88 În al treilea rând, argumentația Altice, astfel cum este rezumată la punctul 79 din prezenta hotărâre, trebuie să fie înlăturată din moment ce se întemeiază pe premisa potrivit căreia articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc unul și același obiectiv și sunt redundante. Într-adevăr, această premisă a fost infirmată în cadrul aprecierii primului aspect al prezentului motiv.
- 89 Din considerațiile care precedă rezultă că se impune respingerea celui de al treilea aspect al primului motiv și, prin urmare, a acestui motiv în totalitate.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

- 90 Prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, Altice contestă punctele 260-278 și 328 din hotărârea atacată.
- 91 În primul rând, Altice afirmă că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept și a încălcat principiul proporționalității concluzionând că acest principiu nu este aplicabil „ca atare” stabilirii a două amenzi pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și omițând să se asigure că cele două amenzi aplicate sunt proporționale cu încălcările săvârșite.
- 92 *Primo*, în măsura în care, la punctele 264, 265 și 270 din hotărârea atacată, Tribunalul s-ar fi referit la obiectivele autonome ale acestor două dispoziții ale Regulamentului nr. 139/2004, Altice face trimitere la primul motiv de recurs.
- 93 *Secundo*, în ceea ce privește principiul proporționalității, Altice amintește că, deși principiul *ne bis in idem* nu se opune ca o autoritate de concurență să aplice două amenzi unei întreprinderi printr-o singură decizie pentru aceleași fapte, această autoritate trebuie totuși să se asigure că amenzile, luate în considerare împreună, sunt proporționale cu natura încălcării. Or, Tribunalul ar fi omis să efectueze această examinare. De altfel, atunci când a redus cuantumul amenzii aplicate pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, Tribunalul nu ar fi procedat astfel pentru a asigura proporționalitatea celor două amenzi aplicate.
- 94 Potrivit Altice, aplicarea unei a doua amenzi pentru același comportament în vederea protejării același interes juridic este, prin definiție, nenecesară și excesivă.
- 95 În al doilea rând, Altice consideră că Tribunalul a încălcat de asemenea interdicția dublei sancționări înrădăcinată în principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre în materia concursului de legi, refuzând să admită că aplicarea a două amenzi încalcă această interdicție, care ar constitui un principiu general al dreptului Uniunii.
- 96 În această privință, Altice face trimitere la argumentația pe care a dezvoltat-o în cadrul primului motiv de recurs. Aceasta adaugă că, dacă ar trebui să se considere că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 urmăresc interese juridice diferite, ar fi vorba despre un caz de concurs ideal de încălcări. Prin urmare, ar trebui să se recurgă la principiul computării, aplicabil pentru motivele evocate în cadrul celui de al treilea aspect al primului motiv, și, prin urmare, ar trebui să se țină seama de cuantumul primei sancțiuni aplicate pentru a se stabili cuantumul celei de a doua sancțiuni. Astfel, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept la

punctul 328 din hotărârea atacată înlăturând, pe baza unei interpretări eronate a Hotărârii din 26 octombrie 2017, Marine Harvest/Comisia (T-704/14, EU:T:2017:753, punctul 344), aplicabilitatea acestui principiu.

97 Comisia consideră că prezentul motiv este nefondat.

Aprecierea Curții

98 De la bun început, este necesar să se arate că al doilea motiv de recurs se întemeiază în mare măsură pe o trimitere la argumentele invocate deja de Altice în susținerea primului motiv de recurs. Întrucât aceste argumente au fost înlăturate în cadrul examinării acestuia din urmă, al doilea motiv nu poate fi admis.

99 În rest, în primul rând, afirmația întemeiată pe o încălcare a principiului proporționalității este insuficient susținută, astfel încât trebuie înlăturată ca fiind inadmisibilă.

100 În al doilea rând, Altice afirmă că în ipoteza unui „concurș de încălcări” este aplicabil principiul computării, pentru motivele prezentate în cadrul celui de al treilea aspect al primului motiv. Ar fi vorba despre o ipoteză în care articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 protejează interese juridice distincte. Or, trebuie să se observe că, în timp ce al treilea aspect se întemeiază pe premisa potrivit căreia aceste dispoziții protejează același interes juridic, iar prezenta cauză corespunde unui caz de concurs de legi, Altice nu a explicat modul în care aceste motive ar fi, în condițiile arătate, transpozabile.

101 În ceea ce privește trimiterea efectuată de Altice, în acest context, la punctul 344 din Hotărârea din 26 octombrie 2017, Marine Harvest/Comisia (T-704/14, EU:T:2017:753), citată la punctul 328 din hotărârea atacată, argumentația acesteia se întemeiază pe o interpretare eronată a punctului 344 menționat. Astfel, la acest din urmă punct, Tribunalul a înlăturat în mod clar aplicabilitatea principiului computării în cazul unei situații în care sunt aplicate mai multe sancțiuni printr-o singură decizie, chiar dacă aceste sancțiuni sunt aplicate pentru aceleași fapte. Această argumentație este, prin urmare, nefondată.

102 Rezultă că al doilea motiv de recurs trebuie să fie respins ca fiind în parte inadmisibil și în parte nefondat.

Cu privire la motivele al treilea-al cincilea

103 Prin intermediul motivelor al treilea-al cincilea, Altice contestă aprecierile pe care Tribunalul le-a făcut cu privire la constatarea Comisiei potrivit căreia Altice pusese în aplicare concentrarea, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, înainte de notificarea sa instituției menționate și de autorizarea sa de către aceasta.

104 Comisia răspunde că aceste trei motive sunt inoperante și, în orice caz, nefondate.

Cu privire la caracterul operant al motivelor al treilea-al cincilea

– Argumentația părților

- 105 Comisia arată că, în decizia în litigiu, constatarea potrivit căreia Altice a pus în aplicare concentrarea, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, înainte de notificarea sa instituției menționate și de autorizarea sa de către aceasta se întemeia pe trei elemente. Era vorba, în primul rând, despre existența aranjamentelor anterioare finalizării, în al doilea rând, despre intervenția efectivă a Altice în activitatea PT Portugal și, în al treilea rând, despre schimburi de informații care ar fi contribuit la demonstrarea faptului că Altice exercita o influență decisivă asupra PT Portugal.
- 106 Or, prin intermediul motivelor al treilea-al cincilea, Altice ar contesta numai aprecierile efectuate de Tribunal cu privire la primul și la al treilea dintre aceste elemente. În ceea ce privește al doilea element, Altice s-ar limita să susțină că concluziile deduse de Comisie în secțiunea 4.2.1 din decizia în litigiu presupuneau că Altice dispunea de un drept de veto cu privire la deciziile strategice în cauză ale PT Portugal, a cărui existență era contestată de Altice. Potrivit Comisiei, această din urmă afirmație este lipsită de temei, întrucât nici decizia în litigiu, nici hotărârea atacată nu condiționează concluzia privind exercitarea efectivă a unei influențe decisive asupra unor aspecte ale strategiei comerciale a PT Portugal de către Altice de faptul că SPA îi conferă un asemenea drept de veto. Altice nu ar fi contestat, așadar, în mod real concluziile pe fond ale Tribunalului cu privire la comportamentul descris în această secțiune 4.2.1 și examinat la punctele 170-218 din hotărârea atacată.
- 107 Prin urmare, din moment ce aceste concluzii ar fi în sine de natură să justifice constatarea unei puneri în aplicare de către Altice a concentrării, motivele al treilea-al cincilea ar fi inoperante.
- 108 În memoriul în replică, Altice contestă toate aceste argumente.

– Aprecierea Curții

- 109 Astfel cum observă în mod întemeiat Comisia și așa cum reiese din cuprinsul punctelor 27 și 28 din prezenta hotărâre, în decizia în litigiu aceasta s-a întemeiat pe trei elemente pentru a constata că Altice a pus în aplicare concentrarea, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, înainte de notificarea sa instituției menționate și de autorizarea sa de către aceasta. În primul rând, aranjamentele anterioare finalizării ar fi acordat Altice posibilitatea de a exercita o influență decisivă asupra activităților PT Portugal. În al doilea rând, șapte cazuri ar ilustra intervenția efectivă a Altice în activitatea PT Portugal. În al treilea rând, schimburi de informații ar fi contribuit la demonstrarea faptului că Altice exercita o influență decisivă asupra PT Portugal.
- 110 Tribunalul a examinat temeinicia acestor aprecieri în cadrul primelor trei motive invocate de Altice, referitoare la existența unei încălcări prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Acesta este cadrul în care Tribunalul s-a pronunțat în special cu privire la noțiunea de „punere în aplicare” a unei concentrări, în sensul acestor dispoziții (punctele 76-89 din hotărârea atacată), cu privire la aranjamentele anterioare finalizării (punctele 94-105, 108-133 și 136-155 din această hotărâre), cu privire la cele șapte cazuri invocate

de exercitare efectivă a unei influențe decisive asupra PT Portugal (punctele 173-218 din hotărârea menționată), precum și cu privire la schimburile de informații (punctele 221-242 din aceeași hotărâre).

- 111 Prin intermediul motivelor de recurs al treilea-al cincilea, Altice contestă în esență aprecierile Tribunalului referitoare la noțiunea de „punere în aplicare” a unei concentrări, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, referitoare la aranjamentele anterioare finalizării, precum și referitoare la schimburile de informații.
- 112 Prin urmare, este adevărat că, astfel cum arată Comisia, Altice nu a invocat, în susținerea recursului formulat, un motiv prin care să conteste în mod specific aprecierile Tribunalului referitoare la preținsele șapte cazuri de exercitare efectivă a unei influențe decisive.
- 113 Nu este mai puțin adevărat că, prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, Altice pune în discuție pertinenta criteriului pe care Tribunalul l-a aplicat în vederea aprecierii nu numai a aranjamentelor anterioare finalizării, în discuție în cadrul celui de al treilea motiv de recurs, ci și a celor șapte cazuri de exercitare efectivă a unei influențe decisive asupra PT Portugal. Astfel, Tribunalul s-a referit la acest criteriu în acest din urmă context, în special la punctele 190 și 201 din hotărârea atacată.
- 114 De asemenea, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 91 din cererea de recurs, prin intermediul celui de al patrulea motiv de recurs, referitor la interpretarea de către Tribunal a noțiunii de „drept de veto”, se urmărește, în definitiv, să se conteste în special premisa pe care acesta s-a întemeiat pentru a controla aprecierile Comisiei referitoare la preținsele șapte cazuri de exercitare efectivă a unei influențe decisive.
- 115 Prin urmare, contrar celor susținute de Comisie, motivele al treilea-al cincilea nu pot fi respinse ca fiind inoperante.
- 116 Așadar, trebuie să se efectueze aprecierea temeiniciei acestora.

Cu privire la al treilea motiv

– Argumentația părților

- 117 Prin intermediul celui de al treilea motiv, Altice susține în esență că Tribunalul a săvârșit erori de drept concluzionând că aranjamentele anterioare finalizării constituiau o „punere în aplicare” a concentrării, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Acest motiv cuprinde trei aspecte.
- 118 Prin intermediul primului aspect al motivului menționat, Altice contestă punctele 69-89, 96, 132 și 144 din hotărârea atacată, în care Tribunalul ar fi concluzionat că simpla semnare a SPA îi conferise „posibilitatea exercitării unei influențe decisive” asupra PT Portugal și că această semnătură echivala cu punerea în aplicare a concentrării. Procedând astfel, Tribunalul ar fi confundat noțiunea de „concentrare”, care figurează la articolul 3 din Regulamentul nr. 139/2004, cu cea de „punere în aplicare”, care figurează la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din acest regulament, și ar fi conferit celei de a doua un conținut excesiv.

- 119 În primul rând, „posibilitatea exercitării unei influențe decisive” ar corespunde definiției „controlului”, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, și, astfel, noțiunii de „concentrare”, în sensul articolului 3 din acest regulament. Or, „concentrarea” s-ar situa alături de „punerea în aplicare” a unei concentrări, din moment ce acest articol 3 nu ar evoca „punerea în aplicare”. Punerea în aplicare ar însemna, așadar, mai mult decât posibilitatea exercitării unei influențe decisive.
- 120 De asemenea, termenii articolului 4 alineatul (1) și ai articolului 7 alineatul (1) din regulamentul menționat ar implica o diferență între un acord ce dă naștere unei „concentrări” care trebuie notificată și „punerea în aplicare” ulterioară a acesteia. În speță, semnarea SPA constituia deja o „concentrare” care trebuia să fie notificată, dar nu încă o concentrare „pusă în aplicare”. Punerea în aplicare s-ar fi produs la momentul transferului tuturor acțiunilor PT Portugal către Altice.
- 121 Pe plan teleologic, niciuna dintre practicile examinate de Tribunal în hotărârea atacată nu ar fi adus atingere controlului concentrărilor în raport cu împrejurările speței, și anume notificarea prealabilă a concentrării, propunerea de măsuri corective și cesiunea acțiunilor numai după autorizare.
- 122 În al doilea rând, Altice reproșează Tribunalului că a reținut o interpretare extensivă a noțiunii de „punere în aplicare”, incluzând în aceasta simpla semnare a unor aranjamente anterioare finalizării. În opinia sa, concentrarea nu poate fi considerată ca fiind pusă în aplicare pentru motivul existenței acestor aranjamente și a situațiilor examinate de Tribunal, din moment ce Comisia s-ar fi aflat în incapacitatea de a dispune, în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 139/2004, dizolvarea concentrării sau cesiunea tuturor acțiunilor ori a activelor în discuție pentru restabilirea situației concurențiale anterioare semnării SPA. Astfel, acțiunile și activele PT Portugal ar fi rămas sub controlul exclusiv al Oi până la încheierea operațiunii, după autorizarea acesteia de către Comisie. Prin urmare, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept respingând, la punctele 69-88 din hotărârea atacată, argumentele prezentate în acest sens de Altice.
- 123 În plus, la punctul 87 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi denaturat un argument prezentat de Altice la punctul 47 din cererea sa introductivă în primă instanță, confundând în esență noțiunea de „concentrare” utilizată de Tribunal și cea de „punere în aplicare” utilizată de Altice. În consecință, punctul 88 din această hotărâre nu ar fi de natură să combată în mod eficient afirmația Altice.
- 124 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv, Altice reproșează Tribunalului că a săvârșit erori de drept în interpretarea și în aplicarea, la punctele 95-97, precum și la punctul 113 și următoarele din hotărârea atacată, a noțiunilor de „punere în aplicare parțială” și de contribuție la „modificarea de durată a controlului” în lumina Hotărârii din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371).
- 125 Tribunalul ar fi dedus din cuprinsul punctului 46 din această hotărâre că articolul 7 din Regulamentul nr. 139/2004 se aplică „punerilor în aplicare parțiale” ale unei concentrări atunci când părțile „realizează operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă”. Cu toate acestea, Altice consideră că, având în vedere punctul 49 din hotărârea menționată și Comunicarea consolidată privind competența, operațiunile care nu sunt necesare pentru a ajunge la o modificare a controlului nu intră în domeniul de aplicare al acestui articol, întrucât nu prezintă o legătură funcțională directă cu punerea în aplicare a concentrării.

- 126 În plus, din cuprinsul punctelor 43-45 și 52 din aceeași hotărâre ar rezulta că articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 este aplicabil numai operațiunilor care au contribuit la modificarea de durată a controlului. În acest context, la punctul 95 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept statuând că cerința unei modificări de durată a controlului nu privea durata aranjamentelor anterioare finalizării.
- 127 Tribunalul ar fi săvârșit, așadar, o eroare de drept concluzionând că aceste aranjamente au contribuit în sine la o modificare de durată a controlului, deși nu erau necesare pentru a ajunge la această modificare prin transferul acțiunilor PT Portugal, că ele nu au contribuit la această modificare și că erau de scurtă durată.
- 128 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al treilea motiv, Altice reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept statuând la punctele 102-105, 117, 120, 121, 130 și 131 din hotărârea atacată că, pentru a fi considerate restricții accesorii care nu intră sub incidența interdicției prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, aranjamentele anterioare finalizării trebuiau în mod necesar să păstreze valoarea întreprinderii-țintă.
- 129 Altice susține că în Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371), Curtea s-a pronunțat în sensul că interdicția prevăzută la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 nu se aplică unei operațiuni, anterioară încheierii concentrării, care este accesorie sau pregătitoare în vederea concentrării. Curtea nu s-ar fi referit nicidecum, în acest context, la un criteriu legat de păstrarea valorii întreprinderii-țintă, care nu ar reieși din acest regulament sau din Comunicarea Comisiei privind restricții direct legate și necesare punerii în aplicare a concentrărilor economice (JO 2005, C 56, p. 24, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 204).
- 130 În plus, la nivel mondial ar fi stabilit că, în practică, aranjamentele anterioare finalizării joacă un rol determinant în menținerea integrității întreprinderii-țintă între momentul semnării acordului și cel al finalizării. Ar fi obișnuit ca vânzătorul să fie obligat să consulte cumpărătorul cu privire la anumite măsuri referitoare la gestionarea activității transferate atunci când acestea sunt luate în perioada anterioară finalizării, pentru a exista garanția că, pentru adoptarea unor asemenea măsuri, cumpărătorul nu solicită despăgubiri.
- 131 Comisia consideră că al treilea motiv este nefondat.

– *Aprecierea Curții*

- 132 Prin intermediul celui de al treilea motiv, ale cărui trei aspecte trebuie analizate împreună, Altice contestă în esență interpretarea dată de Tribunal noțiunii de „punere în aplicare” a unei concentrări, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, precum și aplicarea acesteia în speță în ceea ce privește aranjamentele anterioare finalizării.
- 133 De la bun început, trebuie să se precizeze că, deși motivul este îndreptat în mod formal împotriva a numeroase puncte din hotărârea atacată, unele dintre ele prezintă doar un rezumat al argumentelor prezentate de Altice. Interpretarea de către Tribunal a noțiunii de „punere în aplicare” se desprinde în esență din coroborarea punctelor 76, 77, 83-85, 87, 95, 96, 102-104, 117, 121, 130, 131 și 144 din hotărârea atacată. Prin urmare, aprecierea Curții trebuie să se concentreze asupra acestor puncte, care sunt contestate de Altice.

- 134 Într-o primă etapă, Altice reproșează Tribunalului că a confundat noțiunile de „concentrare” și de „punere în aplicare” a unei concentrări și că a conferit acesteia din urmă un conținut excesiv.
- 135 În această privință, trebuie amintit că articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 prevede o obligație de notificare către Comisie a concentrărilor cu dimensiune comunitară înainte de punerea lor în aplicare. Articolul 7 alineatul (1) din acest regulament se limitează, la rândul său, să prevadă că o concentrare nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună.
- 136 Niciuna dintre aceste dispoziții nu definește ceea ce trebuie să se înțeleagă prin „punerea în aplicare” a unei concentrări.
- 137 În aceste condiții, ținând seama, în primul rând, de obiectivele urmărite de Regulamentul nr. 139/2004, care vizează în special să asigure eficacitatea controlului *ex ante* asupra concentrărilor, în al doilea rând, de noțiunea de „concentrare”, în sensul articolului 3 din acest regulament, și, în al treilea rând, de economia generală a regulamentului menționat, Curtea a statuat deja că punerea în aplicare a unei concentrări, în sensul articolului 7 din același regulament, are loc de îndată ce părțile implicate în concentrare pun în aplicare operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă. În acest sens, controlul decurge din posibilitatea, conferită prin drepturi, contracte sau alte mijloace, de a exercita o influență decisivă asupra activității unei întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punctele 41-46, 52, 53, 59 și 61).
- 138 Astfel, Curtea a considerat că orice punere în aplicare parțială a unei concentrări intră în domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004. Într-adevăr, dacă părților implicate în concentrare li s-ar interzice să realizeze o concentrare prin intermediul unei singure operațiuni, dar ar avea posibilitatea să ajungă la același rezultat prin operațiuni parțiale succesive, acest fapt ar reduce efectul util al interdicției prevăzute la articolul 7 din Regulamentul nr. 139/2004 și ar pune în acest mod în pericol caracterul prealabil al controlului prevăzut de acest regulament, precum și urmărirea obiectivelor acestuia (Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punctul 47).
- 139 Această interpretare se impune, pentru aceleași motive și ținând seama de legătura dintre articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, astfel cum s-a arătat la punctul 50 din prezenta hotărâre, și în ceea ce privește noțiunea de „punere în aplicare”, care figurează la articolul 4 alineatul (1) din acest regulament.
- 140 Or, la punctele 76, 77, 83 și 84 din hotărârea atacată, Tribunalul a aplicat tocmai jurisprudența menționată, după ce a amintit principalele concluzii care decurg din aceasta. În conformitate cu jurisprudența menționată, Tribunalul a considerat, așadar, în mod întemeiat, în esență la punctele 77 și 84 din această hotărâre, că o concentrare poate fi pusă în aplicare de îndată ce o operațiune conferă cumpărătorului posibilitatea de a exercita o influență decisivă asupra întreprinderii-țintă și a statuat, la punctul 83 din această hotărâre, că orice punere în aplicare parțială a unei concentrări intră în domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004.
- 141 Argumentația Altice potrivit căreia Tribunalul ar fi confundat noțiunile de „concentrare” și de „punere în aplicare”, conferind acesteia din urmă un conținut excesiv, trebuie, așadar, să fie respinsă.

- 142 În acest context, Altice se referă de asemenea în mod eronat la articolul 8 alineatul (4) din Regulamentul nr. 139/2004 pentru a deduce din acesta că punerea în aplicare a unei concentrări ar fi limitată la ipotezele în care Comisia poate fi determinată să dispună, în cazul refuzului autorizării operațiunii, dizolvarea concentrării. Astfel, pe de o parte, așa cum Tribunalul a constatat în mod întemeiat și fără a denatura înscrisurile Altice la punctul 87 din hotărârea atacată, această dispoziție se limitează să definească competențele de care dispune Comisia în cazul constatării unei încălcări. În schimb, ea nu conține nicio definiție a noțiunilor de „concentrare” și de „punere în aplicare”. Pe de altă parte, interpretarea sugerată de Altice ar echivala cu restrângerea conținutului obligațiilor prevăzute la articolul 4 alineatul (1) și la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, cu riscul de a pune în discuție eficacitatea controlului *ex ante* al concentrărilor.
- 143 Într-o a doua etapă, Altice critică considerațiile Tribunalului referitoare la noțiunea de „punere în aplicare parțială” a unei concentrări.
- 144 În ceea ce privește, în primul rând, noțiunea de „modificare de durată a controlului”, Tribunalul a precizat, la punctele 85, 95 și 96 din hotărârea atacată, că un comportament, chiar limitat în timp, poate contribui la o modificare de durată a controlului, din moment ce tocmai această modificare, iar nu operațiunile susceptibile să contribuie la ea, este cea care trebuie să fie de durată pentru a exista o concentrare.
- 145 Contrar afirmațiilor Altice, această apreciere nu este viciată de nicio eroare de drept. Astfel, pe de o parte, reiese fără echivoc din articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, de care trebuie să se țină seama pentru a determina conținutul noțiunii de „punere în aplicare” a unei concentrări în sensul articolelor 4 și 7 din acest regulament, că punerea în aplicare a unei concentrări necesită o „modificare de durată a controlului”. Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 137 și 138 din prezenta hotărâre, orice operațiune care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă trebuie considerată o punere în aplicare cel puțin parțială a concentrării, care intră în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Cu alte cuvinte, cea care trebuie să fie de durată este modificarea controlului, iar nu operațiunea care contribuie la realizarea sa, astfel încât aceasta din urmă poate avea un caracter temporar.
- 146 În ceea ce privește, în al doilea rând, aprecierea chestiunii dacă unele măsuri care nu sunt necesare pentru modificarea controlului și care sunt accesorii pot contribui la punerea în aplicare a unei concentrări, trebuie să se observe că, la punctele 98 și 99 din hotărârea atacată, care nu sunt contestate în cadrul prezentului motiv, Tribunalul a statuat, în lumina Hotărârii din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371, punctul 60), că măsurile accesorii și pregătitoare nu sunt, ca atare, excluse din domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. În acest sens, la punctul 99 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că Curtea nu a stabilit niciun criteriu pentru a stabili caracterul probabil accesoriu și pregătitor al măsurii în discuție. Pe de altă parte, Tribunalul a adăugat, la punctele 102 și 103 din această hotărâre, că comunicarea Comisiei menționată la punctul 129 din prezenta hotărâre se referă în mod neexhaustiv la un criteriu privind protecția valorii întreprinderii-țintă și nu exclude, așadar, posibilitatea luării în considerare a altor criterii. Tribunalul a observat însă, la punctul 104 din hotărârea menționată, că Altice nu prezentase elemente care să demonstreze că exista, în prezenta cauză, riscul unei atingeri aduse integrității comerciale a PT Portugal, făcând trimitere în același timp la examinarea motivelor subsecvente ale Altice.

- 147 În sfârșit, în cadrul aprecierii, la punctele 109-132 din hotărârea atacată, a chestiunii dacă, astfel cum a afirmat Comisia în decizia în litigiu, aranjamentele anterioare finalizării au contribuit la punerea în aplicare a concentrării, Tribunalul a aplicat, în special la punctele 117, 121, 130 și 131 din această hotărâre, același criteriu ca această instituție stabilind dacă aranjamentele respective urmăreau exclusiv să păstreze valoarea întreprinderii-țintă sau dacă depășeau ceea ce era necesar în acest scop.
- 148 Argumentele prezentate de Altice nu sunt de natură să demonstreze că, procedând astfel, Tribunalul a săvârșit erori de drept.
- 149 În primul rând, argumentația Altice potrivit căreia numai măsurile necesare pentru modificarea de durată a controlului pot intra în sfera noțiunii de „punere în aplicare”, în sensul acestor dispoziții, se întemeiază pe o interpretare eronată a Hotărârii din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371).
- 150 În această privință, pe de o parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 138 și 139 din prezenta hotărâre, orice punere în aplicare parțială a unei concentrări intră în domeniul de aplicare al articolelor 4 și 7 din Regulamentul nr. 139/2004, în scopul de a se asigura caracterul prealabil al controlului concentrărilor.
- 151 Pe de altă parte, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371), Curtea trebuia să stabilească dacă denunțarea de către o parte la o operațiune de concentrare a unui acord de cooperare încheiat cu un terț la această operațiune contribuia la punerea în aplicare a concentrării.
- 152 În acest context, la punctul 48 din Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371), Curtea a amintit că în considerentul (20) al Regulamentului nr. 139/2004 se arată că este oportun ca operațiunile care sunt strâns legate între ele printr-o legătură condițională sau care iau forma unei serii de tranzacții cu valori mobiliare desfășurate pe parcursul unei perioade rezonabil de scurte să fie tratate ca fiind o singură concentrare. La punctul 49 din această hotărâre, Curtea a adăugat că, întrucât asemenea operațiuni, deși realizate în cadrul unei concentrări, nu sunt necesare pentru a ajunge la o modificare a controlului întreprinderii vizate de această concentrare, ele nu intră totuși în domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, chiar dacă pot fi accesorii sau pregătitoare în vederea concentrării, aceste operațiuni nu prezintă o legătură funcțională directă cu punerea sa în aplicare, astfel încât punerea lor în aplicare nu este, în principiu, susceptibilă să aducă atingere eficacității controlului concentrărilor.
- 153 Rezultă că, în cadrul aprecierii existenței unei concentrări unice, Curtea s-a referit la noțiunea „legătură funcțională directă”, precum și la caracterul accesoriu sau pregătitor al unei operațiuni. În schimb, din Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371), nu se poate deduce că numai o operațiune necesară pentru modificarea de durată a controlului poate contribui la punerea în aplicare a unei concentrări. O asemenea interpretare ar risca, de altfel, să reducă în mod nejustificat domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și, în consecință, să aducă atingere efectului util al controlului prealabil al concentrărilor.

- 154 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentele referitoare la restricțiile accesorii, trebuie să se constate, pe de o parte, că, în mod contrar a ceea ce Altice pare să susțină și astfel cum reiese din expunerea cuprinsă la punctele 102 și 103 din hotărârea atacată, care figurează la punctul 146 din prezenta hotărâre, Tribunalul nu a reținut sub nicio formă criteriul păstrării valorii întreprinderii-țintă drept criteriu unic de apreciere a caracterului accesoriu al unei restricții.
- 155 Pe de altă parte, în măsura în care Altice își întemeiază argumentul pe o practică mondială, argumentația sa se bazează pe simple afirmații nesusținute. Prin urmare, aceasta nu poate fi admisă.
- 156 În lumina considerațiilor care precedă, al treilea motiv trebuie să fie respins în totalitate ca nefondat.

Cu privire la al patrulea motiv

– Argumentația părților

- 157 Prin intermediul celui de al patrulea motiv de recurs, Altice contestă punctele 91-169 din hotărârea atacată pentru motivul, cu titlu principal, că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în interpretarea noțiunii de „drept de veto” și, cu titlu subsidiar, a denaturat SPA interpretându-l în sensul că acesta conferă „drepturi de veto”. Al patrulea motiv cuprinde două aspecte.
- 158 Prin intermediul primului aspect al celui de al patrulea motiv, Altice reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept în interpretarea noțiunii de „drept de veto”, încălcând articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004 coroborat cu articolul 4 alineatul (1) și cu articolul 7 alineatul (1) din acest regulament, precum și cu Comunicarea consolidată privind competența.
- 159 În lumina articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Altice subliniază că, înainte de preluarea controlului prin deținerea majorității capitalului întreprinderii-țintă, viitorul cumpărător poate dobândi pe cale contractuală controlul prin beneficiul „drepturilor de veto”. Aceste drepturi de veto ar implica, astfel cum ar reieși din cuprinsul punctelor 18 și 54 din Comunicarea consolidată privind competența, prerogativa de a bloca adoptarea unor decizii comerciale strategice valabile împotriva voinței unei alte părți. Noțiunile de „drepturi de veto” și de „prerogativa de blocare” ar trebui, astfel, să fie înțelese în mod strict pentru a se asigura că acest regulament se aplică numai acordurilor care conferă posibilitatea exercitării unei influențe „decisive”.
- 160 Or, la punctele 103-133 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi extins noțiunea de „drept de veto” la situații care nu conferă o asemenea prerogativă de blocare a deciziilor comerciale strategice. Procedând astfel, Tribunalul ar fi săvârșit o eroare de drept.
- 161 Astfel, în temeiul articolelor 6.1 și 7.1 din SPA, Altice nu ar fi dispus de prerogativa de a opune veto-ul său deciziilor PT Portugal, întrucât nu ar fi putut să blocheze adoptarea de către aceasta a unor decizii strategice și să creeze o situație de blocaj. Toate deciziile strategice adoptate de PT Portugal sau Oi cu încălcarea angajamentelor anterioare finalizării ar fi fost valabile și ar fi determinat doar o despăgubire. În acest context, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 126 din hotărârea atacată, dreptul de a fi despăgubit pentru eventuale pierderi nu ar constitui un drept de veto.

- 162 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al patrulea motiv, invocat cu titlu subsidiar, Altice arată că, la punctele 109-132 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat SPA considerând că acordurile anterioare finalizării pe care le stipulează confereau Altice un drept de veto. Această interpretare ar fi în contradicție vădită nu numai cu modul de redactare a articolului 6, ci și cu modul de redactare a articolului 7 din SPA, al cărui alineat 1 litera c) ar enunța în mod clar că despăgubirea „constitui [a] singura reparație a cumpărătorului împotriva vânzătorului, cu excepția cazului unei fraude săvârșite de acesta din urmă”.
- 163 În consecință, Altice apreciază, în special în memoriul său în replică, că împrejurarea că PT Portugal a consultat-o în șapte cazuri cu privire la anumite aspecte reglementate prin articolul 6 din SPA nu poate constitui o „punere în aplicare” în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, contrar aprecierilor Comisiei confirmate de Tribunal la punctele 170-215 din hotărârea atacată.
- 164 Comisia răspunde că argumentația prezentată la punctul precedent din prezenta hotărâre constituie o extindere inadmisibilă, întrucât este tardivă, a obiectului recursului, iar prezentul motiv este în întregime lipsit de temeii.

– *Aprecierea Curții*

- 165 Cu titlu introductiv, trebuie să se precizeze că, deși prezentul motiv, referitor la noțiunea de „drept de veto” utilizată de Tribunal, este îndreptat în mod formal împotriva a numeroase puncte din hotărârea atacată, unele dintre ele prezintă doar un rezumat al argumentelor invocate de Altice, în timp ce altele nu sunt contestate în mod specific în cadrul acestui motiv. Interpretarea de către Tribunal a acestei noțiuni de „drept de veto” și aplicarea sa în speță rezultă în esență din coroborarea punctelor 109-133 din hotărârea atacată. Prin urmare, aprecierea Curții trebuie să se concentreze asupra acestor puncte, care sunt contestate de Altice.
- 166 În cuprinsul acestor puncte, Tribunalul a considerat în esență că, în mod contrar argumentelor expuse de Altice, aranjamentele anterioare finalizării îi confereau posibilitatea să exercite o influență decisivă asupra PT Portugal. Potrivit Tribunalului, articolul 6 alineatul 1 litera b) din SPA, citat la punctul 109 din această hotărâre, atribuia Altice, încă din ziua semnării SPA, posibilitatea să exercite un control asupra PT Portugal, obligând Oi să obțină acordul scris al Altice pentru a lua parte, pentru a înceta sau pentru a modifica o mare varietate de contracte și oferind astfel acesteia posibilitatea să determine politica comercială a PT Portugal și să blocheze o serie de decizii, fără să se fi prevăzut că această posibilitate este necesară pentru păstrarea valorii PT Portugal. Tribunalul a apreciat că Altice avea astfel un drept de veto cu privire la anumite decizii ale PT Portugal, ceea ce ar confirma faptul că nerespectarea de către Oi a acestei obligații ar constitui temeiul dreptului Altice de a obține o despăgubire.
- 167 În această privință, trebuie amintit că, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 137-139 din prezenta hotărâre, punerea în aplicare a unei concentrări, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, are loc de îndată ce părțile la o concentrare realizează operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă. Orice punere în aplicare parțială a unei concentrări intră în domeniul de aplicare al acestor dispoziții.

- 168 În acest context, în temeiul articolului 3 alineatul (2) litera (b) din acest regulament, controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care conferă posibilitatea exercitării unei influențe decisive asupra activității unei întreprinderi și în special din drepturi sau contracte care conferă o influență decisivă asupra compunerii, a deliberărilor sau a deciziilor organelor unei întreprinderi.
- 169 În speță, Altice nu contestă faptul că, în temeiul unei prevederi care figurează la articolul 6 alineatul 1 din SPA, citat la punctul 109 din hotărârea atacată, numeroase decizii privind nu numai activitățile și strategiile comerciale ale PT Portugal, ci și structura sa de conducere puteau fi luate numai cu acordul scris al Altice. Aceasta nu contestă nici faptul că, în conformitate cu articolul 7 alineatul 1 din SPA, Oi era obligată să o despăgubească pentru pierderile potențial suferite ca urmare a unei încălcări a acestei prevederi.
- 170 În primul rând, reiese astfel că SPA, pe de o parte, prevedea o obligație contractuală a Oi de a solicita acordul scris al Altice cu privire la aceste decizii și, pe de altă parte, însoțea această obligație de o sancțiune contractuală, și anume de un drept la despăgubire. În aceste condiții și în măsura în care Tribunalul a considerat că această posibilitate depășea ceea ce era necesar pentru a proteja valoarea PT Portugal, Tribunalul a statuat fără a săvârși o eroare de drept că SPA acorda Altice posibilitatea să exercite o influență decisivă asupra activității PT Portugal.
- 171 În această privință, nu poate fi admisă argumentația Altice potrivit căreia numai posibilitatea de a împiedica adoptarea de către întreprinderea-țintă a unor decizii valide ar putea reflecta existența unui drept de veto și, astfel, ar putea demonstra exercitarea unei influențe decisive asupra acestei societăți. Astfel, în măsura în care această argumentație se întemeiază pe punctele 18 și 54 din Comunicarea consolidată privind competența, trebuie să se observe că punctele menționate privesc „controlul în comun” și „preluarea controlului exclusiv” și, prin urmare, nu sunt relevante pentru prezenta cauză. Pe de altă parte, niciun element nu permite să se concluzioneze că o asemenea condiție ar fi impusă prin articolul 3 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 172 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația, invocată cu titlu subsidiar, privind o denaturare a SPA, trebuie să se observe că prin această afirmație Altice contestă în realitate calificarea juridică a prevederilor contractuale menționate la punctul 169 din prezenta hotărâre, reiterându-și poziția potrivit căreia nu poate exista un „drept de veto” în cazul simplei condiționări a anumitor decizii de obținerea unui consimțământ prealabil, sub sancțiunea unei despăgubiri. Or, această argumentație nu poate fi convingătoare, pentru aceleași motive ca cele expuse la punctele 170 și 171 din prezenta hotărâre.
- 173 În al treilea rând, întrucât argumentația Altice rezumată la punctul 163 din prezenta hotărâre nu reprezintă decât prelungirea argumentelor deja examinate și înlăturate la punctele 167-171 din prezenta hotărâre, ea trebuie înlăturată pentru aceleași motive ca cele expuse la aceste puncte, fără a fi necesar să se examineze admisibilitatea sa, pusă în discuție de Comisie.
- 174 Rezultă că al patrulea motiv trebuie să fie respins în totalitate ca fiind nefondat.

Cu privire la al cincilea motiv

– Argumentația părților

- 175 Prin intermediul celui de al cincilea motiv de recurs, Altice contestă concluzia Tribunalului potrivit căreia schimburile de informații ar echivala cu „punerea în aplicare” a unei concentrări, în sensul articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Acest motiv cuprinde două aspecte.
- 176 Prin intermediul primului aspect al celui de al cincilea motiv, Altice susține că, la punctele 227 și 235 din hotărârea atacată, Tribunalul a denaturat decizia în litigiu. Astfel, la aceste puncte, Tribunalul ar fi indicat că în decizia în litigiu Comisia reținuse că schimburile de informații „au «contribuit» pur și simplu la a se demonstra că [Altice] exercitase o influență decisivă asupra anumitor aspecte ale activității PT Portugal”. Or, în decizia menționată s-ar indica cu claritate, în special în considerentele (470), (479) și (482) și în secțiunea 4.2.2, că schimburile de informații constituiau în sine o punere în aplicare a concentrării.
- 177 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al cincilea motiv, Altice susține că, la punctul 239 din hotărârea atacată, Tribunalul a încălcat articolul 1 din Regulamentul nr. 139/2004, Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele [101] și [102 TFUE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167, rectificare în Ediție specială, 08/vol. 4, p. 269), precum și articolul 101 TFUE, considerând că schimburile de informații au fost efectuate cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 178 În esență, Altice reproșează Tribunalului că a extins domeniul de aplicare al acestor din urmă dispoziții până la a include schimburi de informații care pot intra în domeniul de aplicare al articolului 101 TFUE și al Regulamentului nr. 1/2003. Procedând astfel, Tribunalul nu ar fi ținut seama de Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371, punctele 57 și 59). Făcând distincție în funcție de cum schimburile de informații se înscriu în cadrul unei concentrări sau sunt ulterioare acesteia, Tribunalul ar ajunge la un rezultat nerațional, în sensul că aceste schimburi ar intra în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) și al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 atunci când intervin în situații care conduc la o concentrare, dar s-ar transforma într-o încălcare a articolului 101 TFUE dacă nu există, în definitiv, nicio modificare a controlului.
- 179 În plus, Tribunalul ar fi omis să explice modul în care schimburile de informații au fost „necesare pentru a ajunge la o modificare a controlului” de durată sau modul în care acestea „prezintă o legătură directă cu punerea în aplicare” a concentrării, care nu ar fi intervenit decât odată cu achiziționarea acțiunilor PT Portugal. Prin urmare, aceste schimburi de informații nu ar intra în domeniul de aplicare al articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 180 Comisia consideră că prezentul motiv este nefondat.

– Aprecierea Curții

- 181 În primul rând, argumentele întemeiate pe o denaturare a deciziei în litigiu decurg dintr-o interpretare eronată și incompletă a acesteia.

- 182 Este adevărat că în decizia în litigiu Comisia a utilizat formulări ambigue, în special în considerentul (470), care enunță o apreciere punctuală, sau în considerentele (479) și (482), care sintetizează constatările efectuate. Totuși, aceste pasaje trebuie replasate în contextul general al deciziei menționate. Or, din considerentele (448), (473), (477) și (478) ale deciziei menționate reiese fără nicio ambiguitate că Comisia a ținut seama de schimburile de informații doar cu titlu de element care contribuie să se demonstreze că Altice exercitase o influență decisivă asupra PT Portugal.
- 183 Prin urmare, la punctele 227 și 235 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat fără a denatura decizia în litigiu că, în aceeași decizie, Comisia a considerat că aceste schimburi „contribuiseră” la a se demonstra că Altice exercitase o asemenea influență.
- 184 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentele referitoare la domeniile de aplicare ale controlului concentrărilor și, respectiv, dreptului antitrust, trebuie amintit că, așa cum rezultă din articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, doar acesta din urmă este aplicabil concentrărilor, astfel cum sunt definite la articolul 3 din acest regulament, pentru care Regulamentul nr. 1/2003 nu este aplicabil în principiu. În schimb, acest din urmă regulament rămâne aplicabil în cazul comportamentelor întreprinderilor care, fără a constitui o operațiune de concentrare în sensul Regulamentului nr. 139/2004, sunt totuși susceptibile să conducă la o coordonare între ele contrară articolului 101 TFUE și care, din acest motiv, sunt supuse controlului Comisiei sau al autorităților naționale de concurență (Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctele 32 și 33, precum și Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young, C-633/16, EU:C:2018:371, punctele 56 și 57).
- 185 În consecință, din moment ce, astfel cum au constatat Comisia și Tribunalul, s-a demonstrat că schimburile de informații au contribuit la punerea în aplicare a concentrării, la punctul 239 din hotărârea atacată Tribunalul a statuat în mod întemeiat că acestea intrau în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 139/2004.
- 186 În al treilea rând, argumentele referitoare la lipsa necesității schimburilor de informații în scopul modificării controlului sau a unei legături directe între schimburile respective și control trebuie să fie înlăturate pentru aceleași motive ca cele care au condus la respingerea celui de al treilea motiv.
- 187 Având în vedere considerațiile care precedă, al cincilea motiv trebuie să fie respins în totalitate ca fiind nefondat.

Cu privire la al șaselea motiv

- 188 Prin intermediul celui de al șaselea motiv de recurs, Altice contestă în esență aprecierile Tribunalului cu privire la amenzile care i-au fost aplicate prin decizia în litigiu. Acest motiv cuprinde patru aspecte, dintre care al doilea și al treilea se suprapun în parte și, prin urmare, trebuie examinate împreună.

Cu privire la primul aspect al celui de al șaselea motiv

– Argumentația părților

- 189 Prin intermediul primului aspect al celui de al șaselea motiv, Altice susține că punctele 155 și 279-296 din hotărârea atacată sunt viciate de o eroare de drept întrucât în acestea se confirmă în mod eronat că Altice a acționat cel puțin din neglijență atunci când a încălcat articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 190 Altice consideră că în jurisprudența referitoare la această noțiune de „neglijență” există o corelație clară între gradul de previzibilitate a unei dispoziții de interdicție și răspunderea autorului încălcării.
- 191 Or, în primul rând, ar fi prima dată când, prin decizia în litigiu, Comisia a constatat, în pofida lipsei oricărui transfer al acțiunilor întreprinderii-țintă, că o concentrare fusese pusă în aplicare ca urmare, pe de o parte, a aranjamentelor anterioare finalizării, care ar ține totuși de o practică uzuală a întreprinderilor, și, pe de altă parte, a schimburilor de informații în perioada dintre semnarea SPA și realizarea operațiunii.
- 192 În al doilea rând, astfel cum Curtea ar fi admis la punctele 38 și 39 din Hotărârea din 31 mai 2018, Ernst & Young (C-633/16, EU:C:2018:371), domeniul de aplicare exact al interdicției privind „punerea în aplicare” a unei concentrări, în sensul articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004, ar fi lipsit de claritate. În plus, anterior acestei hotărâri, Tribunalul ar fi interpretat-o ca însemnând „punerea deplină în aplicare a concentrării”.
- 193 În al treilea rând, Altice ar fi informat Comisia cu privire la operațiune chiar înainte de a semna SPA și ar fi propus angajamente pentru a remedia orice preocupare potențială ridicată de această operațiune.
- 194 Comisia contestă temeinicia tuturor acestor argumente.

– Aprecierea Curții

- 195 Potrivit articolului 14 alineatul (2) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia poate aplica amenzi pentru încălcări care au fost săvârșite „în mod intenționat sau din neglijență”.
- 196 Această condiție este îndeplinită atunci când întreprinderea în cauză nu poate să nu cunoască faptul că are un comportament de natură anticoncurențială, indiferent dacă era sau nu era conștientă de faptul că încălca normele de concurență din dreptul Uniunii (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 iunie 2013, Schenker & Co. și alții, C-681/11, EU:C:2013:404, punctul 37 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 10 iulie 2014, Telefónica și Telefónica de España/Comisia, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punctul 156).
- 197 Or, în primul rând, contrar afirmațiilor Altice și astfel cum Tribunalul a statuat în mod întemeiat la punctele 292 și 293 din hotărârea atacată, împrejurarea că, la momentul săvârșirii unei încălcări, Comisia și instanțele Uniunii nu au avut încă ocazia să se pronunțe în mod specific cu privire la comportamentul concret în discuție nu exclude, ca atare, posibilitatea ca o întreprindere să se aștepte, dacă este cazul, la posibilitatea declarării comportamentului său ca fiind incompatibil cu normele de concurență din dreptul Uniunii. O asemenea împrejurare nu este, așadar, de natură să

exonereze întreprinderea în cauză de răspunderea sa (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 decembrie 2012, AstraZeneca/Comisia, C-457/10 P, EU:C:2012:770, punctul 164, și Hotărârea din 22 octombrie 2015, AC-Treuhand/Comisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punctul 43).

- 198 În același mod, în al doilea rând, Altice nu se poate întemeia pe pretinsa lipsă de claritate a dispozițiilor articolului 4 alineatul (1) și ale articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004. Astfel, atunci când există o îndoială cu privire la interpretarea unor dispoziții de această natură, din partea unei întreprinderi diligente se poate solicita să consulte Comisia pentru a se asigura cu privire la legalitatea comportamentului său, astfel cum a statuat Tribunalul la punctele 155 și 294 din hotărârea atacată. Această concluzie este valabilă în prezenta cauză cu atât mai mult cu cât rezultă din aprecierile factuale efectuate de Tribunal la punctul 287 din hotărârea atacată, pe care Curtea nu are competența de a le controla și care, de altfel, nu sunt contestate, că Altice avea cunoștință de riscul de incompatibilitate a comportamentului său cu Regulamentul nr. 139/2004.
- 199 În al treilea rând, argumentul întemeiat pe informarea prealabilă semnării SPA și pe propunerea de angajament echivalează, în realitate, cu a invita Curtea să formuleze o nouă apreciere cu privire la chestiunea de fapt dacă Altice a acționat din neglijență. Un asemenea argument este, așadar, inadmisibil în stadiul recursului.
- 200 Din cele de mai sus rezultă că primul aspect al celui de al șaselea motiv trebuie să fie respins în totalitate.

Cu privire la al doilea și la al treilea aspect ale celui de al șaselea motiv

– Argumentația părților

- 201 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, Altice susține că punctele 297-362 din hotărârea atacată sunt viciate de o eroare de drept și încalcă articolul 296 TFUE, precum și articolul 41 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, prin faptul că Tribunalul a concluzionat în cuprinsul acestuia că decizia în litigiu era suficient motivată pentru aplicarea a două amenzi distincte și cumulative de 62 250 000 de euro fiecare pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și, respectiv, a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 202 Ar fi eronat în drept și contradictoriu să se considere, pe de o parte, că Comisia poate aplica două amenzi distincte pentru motivul că este vorba despre două încălcări distincte, acceptând totodată, pe de altă parte, că Comisia apreciază cele două amenzi împreună, în măsura în care comportamentul sancționat este același. Din această situație ar rezulta o nemotivare în stabilirea cuantumului fiecăreia dintre amenzile aplicate, pe care Tribunalul ar fi trebuit să o constate.
- 203 La punctele 317 și 324 din hotărârea atacată nu s-ar explica motivul pentru care aplicarea a două amenzi identice pentru două încălcări pretins distincte este proporțională ca urmare a aplicării criteriilor prevăzute la articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004.

- 204 Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al șaselea motiv, Altice afirmă că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctele 320-324 din hotărârea atacată, că articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 poate conduce la aplicarea a două amenzi distincte în cuantum identic pentru două încălcări pretins autonome și având o natură, o gravitate și o durată diferite.
- 205 Chiar presupunând, *quod non*, că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 impun două obligații distincte, ar trebui să se constate că natura și gravitatea unei încălcări a primei dintre aceste dispoziții sunt mai puțin grave decât cele ale unei încălcări a celei de a doua dispoziții. Astfel, prima dispoziție ar prevedea o singură obligație procedurală, a cărei încălcare ar constitui o încălcare instantanee, în timp ce a doua dispoziție ar fi mai largă și ar conține două obligații, printre care cea substanțială, de suspendare, a cărei încălcare ar fi continuă. Această diferență ar fi reflectată de asemenea în termenele de prescripție aplicabile celor două încălcări.
- 206 În ceea ce privește durata încălcărilor, instantanee (o zi) și, respectiv, continuă (4 luni și 11 zile, și anume 137 de zile), Tribunalul ar fi afirmat, la punctele 324 și 343 din hotărârea atacată, că între ele nu se putea face nicio comparație. Această concluzie nu ar fi însă suficient motivată și, în plus, ar fi viciată de o eroare de drept, întrucât nicio dispoziție din Regulamentul nr. 139/2004 nu ar putea să o susțină.
- 207 Având în vedere diferența privind durata, Altice apreciază că, presupunând că o amendă de 62 250 000 de euro este proporțională cu încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, ipoteză pe care aceasta contestă, o amendă proporțională cu încălcarea articolul 4 alineatul (1) din acest regulament, care nu a durat decât o zi, nu ar trebui să se ridice la mai mult de 450 000 de euro.
- 208 Comisia apreciază că al doilea aspect este inadmisibil întrucât Altice nu își dezvoltă argumentația.
- 209 În orice caz, acest aspect ar fi de asemenea nefondat. Pe de o parte, la punctele 317 și 324 din hotărârea atacată, Tribunalul ar fi explicat în termeni clari și neechivoci modul în care Comisia a ținut seama de natura, de gravitatea și de durata fiecăreia dintre cele două încălcări, în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004. Pe de altă parte, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia (C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 98-111), Comisia aplicase deja două amenzi distincte pentru încălcări ale articolului 4 alineatul (1) și, respectiv, ale articolului 7 alineatul (1) din acest regulament și ar fi apreciat amenzile în comun. Or, nici Tribunalul, nici Curtea nu s-ar fi opus aprecierii comune a amenzilor. În orice caz, în prezenta cauză, în timp ce numeroase motive ale deciziei în litigiu ar fi comune celor două amenzi, altele ar opera o distincție între cele două amenzi.
- 210 În ceea ce privește al treilea aspect, Comisia apreciază că acesta nu este fondat.
- 211 În primul rând, în Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia (C-10/18 P, EU:C:2020:149), Curtea ar fi admis deja că Regulamentul nr. 139/2004 nu împiedică, ca atare, aplicarea unor amenzi identice pentru încălcări atât ale articolului 4 alineatul (1), cât și ale articolului 7 alineatul (1) din acest regulament.
- 212 În al doilea rând, dispozițiile menționate ar constitui piloni deopotrivă esențiali ai sistemului Uniunii de control *ex ante* al concentrărilor. Încălcurile dispozițiilor menționate ar trebui considerate, prin natura lor, ca având o gravitate egală, dat fiind că acestea ar putea conduce la

amenzi supuse aceluiași plafon, conform articolului 14 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 139/2004, fără ca legiuitorul să fi calificat una dintre ele ca fiind mai gravă decât cealaltă.

- 213 În al treilea rând, Comisia apreciază că la punctele 322 și 324-343 din hotărârea atacată Tribunalul a motivat corespunzător cerințelor legale constatarea potrivit căreia durata celor două încălcări, una instantanee, lipsită de durată, iar cealaltă continuă, nu este comparabilă.
- 214 În al patrulea rând, calcularea de către Altice a unei amenzi de 450 000 de euro pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 s-ar întemeia pe premisa eronată potrivit căreia această încălcare are o durată de o zi. Întrucât aceasta nu are durată și este la fel de gravă, prin natura sa, ca o încălcare a articolului 7 alineatul (1) din acest regulament, o amendă având un asemenea quantum nu ar reflecta suficient natura și gravitatea încălcării și nu ar avea un efect disuasiv suficient.

– *Aprecierea Curții*

- 215 În ceea ce privește admisibilitatea celui de al doilea aspect al celui de al șaselea motiv, trebuie să se constate că, deși argumentația invocată în susținerea acestui aspect este concisă, ea reiese totuși cu claritate din înscrisurile Altice și a permis în mod vădit Comisiei să răspundă la acestea pe fond. Prin urmare, trebuie respinsă excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie.
- 216 Pe fond, este necesar să se arate că, prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale celui de al șaselea motiv, Altice contestă în esență punctele 314-325 din hotărârea atacată. Argumentele sale se referă, pe de o parte, la aprecierile Tribunalului referitoare la obligația de motivare ce revine Comisiei atunci când aplică, prin aceeași decizie, două amenzi pentru încălcări ale articolului 4 alineatul (1) și, respectiv, ale articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 și, pe de altă parte, la posibilitatea Comisiei de a stabili nivelul celor două amenzi la același quantum. Întrucât aceste două chestiuni sunt distincte, este necesar ca ele să fie abordate succesiv.
- 217 În ceea ce privește, într-o primă etapă, obligația de motivare, evocată în al doilea și în al treilea aspect, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, motivarea actelor instituțiilor Uniunii impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de toate împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctul 63, precum și Hotărârea din 10 martie 2016, HeidelbergCement/Comisia, C-247/14 P, EU:C:2016:149, punctul 16).

- 218 În ceea ce privește în special motivarea unei decizii de aplicare a unei amenzi pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) sau a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie să se sublinieze, astfel cum s-a amintit deja la punctul 70 din prezenta hotărâre, că articolul 14 alineatul (3) din acest regulament prevede că, la stabilirea cuantumului amenzii, Comisia trebuie să ia în considerare natura, gravitatea și durata încălcării.
- 219 În plus, în lipsa unor orientări care să precizeze metoda de calcul aplicabilă stabilirii amenzilor în temeiul articolului 14 din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie să se considere că Comisia își îndeplinește obligația de motivare prin indicarea în mod clar și neechivoc a factorilor luați în considerare, fără a avea însă obligația să detalieze elementele cifrice referitoare la calculul amenzii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 octombrie 2015, AC-Treuhand/Comisia, C-194/14 P, EU:C:2015:717, punctul 68 și jurisprudența citată).
- 220 Având în vedere aceste evocări, reiese că, în mod contrar susținerilor Altice, nimic nu se opune, în principiu, efectuării de către Comisie a unei aprecieri paralele a amenzilor pe care le aplică pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) și, respectiv, a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, în sensul că s-ar pronunța în același timp cu privire la natura, la gravitatea și la durata celor două încălcări. În condițiile arătate, instituția menționată trebuie, în acest cadru, să expună cu suficientă claritate motivele care justifică amenzile reținute pentru încălcarea fiecăreia dintre aceste dispoziții, având în vedere natura, gravitatea și durata fiecăreia dintre încălcările constatate.
- 221 În speță, este adevărat că, astfel cum a arătat Tribunalul la punctele 319-323 din hotărârea atacată, Comisia a prezentat în detaliu, în considerentele (568)-(599) ale deciziei în litigiu, aprecierile sale referitoare la natura, la gravitatea și la durata celor două încălcări săvârșite de Altice și, astfel, elementele luate în considerare în vederea stabilirii cuantumului amenzilor. Având în vedere ansamblul împrejurărilor astfel amintite, așa cum reiese din considerentul (621) al acestei decizii, Comisia a stabilit două amenzi într-un quantum de 62 250 000 de euro pentru fiecare dintre ele.
- 222 Cu toate acestea, reiese de asemenea din motivarea deciziei în litigiu că, deși Comisia a considerat că cele două încălcări aveau o natură și o gravitate identice, a arătat de asemenea că erau diferite în ceea ce privește durata, una fiind o încălcare instantanee, iar cealaltă o încălcare continuă. Or, trebuie să se constate că Comisia nu a explicat motivul pentru care, în pofida acestei diferențe, cele două încălcări impuneau amenzi în quantum identic. Cu alte cuvinte, Comisia nu a explicat motivul pentru care diferența respectivă, deși semnificativă, nu era de natură să justifice o diferențiere a cuantumului celor două amenzi.
- 223 În aceste condiții, Tribunalul nu se putea limita să înlăture, la punctul 324 din hotărârea atacată, argumentul întemeiat pe motivarea insuficientă, în decizia în litigiu, a caracterului identic al cuantumului amenzilor, în pofida diferenței de durată a celor două încălcări în cauză, pentru simplul motiv că, „în mod logic, nu se poate face o comparație între durata unei încălcări continue și o încălcare instantanee, întrucât aceasta din urmă nu are durată”, înainte de a respinge, la punctul 325 din această hotărâre, argumentația întemeiată pe încălcarea obligației de motivare.
- 224 Prin urmare, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a înlăturat critica întemeiată pe încălcarea obligației de motivare.

- 225 În ceea ce privește argumentul în răspuns al Comisiei întemeiat pe faptul că în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia (C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctele 98-111), Curtea ar fi validat o motivare analogă celei din decizia în litigiu, este suficient să se observe că, în acea cauză, recurenta nu invocase niciun motiv prin care să conteste aprecierile Tribunalului referitoare la calculul amenzilor, astfel încât nici acel calcul, nici motivele care l-au justificat nu se încadrau în obiectul recursului în fața Curții. În special, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 85 din hotărârea menționată, Curtea nu era sesizată în mod valabil cu un motiv întemeiat pe proporționalitatea amenzilor.
- 226 În ceea ce privește, într-o a doua etapă, argumentele prin care se urmărește contestarea posibilității înseși a Comisiei de a aplica, pentru încălcări ale articolului 4 alineatul (1) și ale articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, două amenzi având un quantum identic, trebuie să se constate că la punctele 320-324 din hotărârea atacată Tribunalul nu s-a pronunțat în mod specific cu privire la acest aspect. Astfel, aceasta ține de temeinicia deciziei în litigiu, în timp ce punctele 320-324 privesc motivarea acestei decizii, mai precis motivele care au condus la stabilirea quantumului amenzilor aplicate.
- 227 În orice caz, această argumentație este nefondată, întrucât aprecierea quantumului amenzilor ține de o apreciere care trebuie efectuată în funcție de împrejurările fiecărei spețe, luând în considerare criteriile privind gravitatea, natura și durata încălcărilor prevăzute la articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004. Prin urmare, nu se poate susține în mod general că amenzile aplicate prin aceeași decizie pentru încălcări concomitente ale articolului 4 alineatul (1) și ale articolului 7 alineatul (1) din acest regulament nu pot avea niciodată un quantum identic.
- 228 Cu toate acestea, mai este necesar ca, în împrejurările specifice ale unei spețe, aplicarea a două amenzi având același quantum pentru asemenea încălcări să fie justificată având în vedere motivele prezentate de Comisie.
- 229 Or, trebuie să se observe că, în fața Tribunalului, Altice a susținut în mod specific că Comisia nu putea aplica amenzi având același quantum pentru încălcări de durată diferită. În această privință, simpla împrejurare, presupunând că este adevărată, că o încălcare instantanee și o încălcare continuă nu pot fi comparate în ceea ce privește durata lor nu este de natură să răspundă la această argumentație. Având în vedere argumentele invocate de Altice, Tribunalului îi revenea sarcina să verifice dacă, ținând seama de natura instantanee a încălcării obligației de notificare, amenda aplicată era proporțională. Or, Tribunalul a omis să efectueze această apreciere, limitându-se, la punctul 343 din hotărârea atacată, să facă trimitere la caracterul necomparabil al celor două încălcări.
- 230 Având în vedere considerațiile care precedă, se impune admiterea celui de al doilea și a celui de al treilea aspect ale celui de al șaselea motiv.

Cu privire la al patrulea aspect al celui de al șaselea motiv

- 231 Prin intermediul celui de al patrulea aspect al celui de al șaselea motiv, Altice reproșează Tribunalului că nu a asigurat proporționalitatea celor două amenzi care i-au fost aplicate printr-o decizie unică pentru aceleași fapte, încălcând jurisprudența izvorâtă din cuprinsul punctului 39 din Hotărârea din 3 aprilie 2019, Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie (C-617/17, EU:C:2019:283). În opinia sa, aceste două amenzi, inclusiv în urma reducerii amenzii aplicate în

temeiul încălcării articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, care a fost efectuată de Tribunal în exercitarea competenței sale de fond, sunt atât de excesive încât sunt disproporționate.

- 232 În această privință, din moment ce la punctul 230 din prezenta hotărâre s-a statuat că Tribunalul a săvârșit erori de drept în cadrul controlului amenzii aplicate de Comisie în temeiul încălcării articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, erori care s-au putut repercuta asupra exercitării de către această instanță a competenței sale de fond, nu mai este necesară pronunțarea cu privire la prezentul aspect.
- 233 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, se impune admiterea celui de al doilea și a celui de al treilea aspect ale celui de al șaselea motiv.
- 234 În consecință, hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care, la punctul 2 din dispozitiv, a fost respinsă acțiunea în anulare a articolului 4 din decizia în litigiu și, la punctul 1 din dispozitiv, s-a stabilit un nou quantum al amenzii aplicate prin această dispoziție.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 235 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.
- 236 O asemenea situație există în prezenta cauză, Curtea dispunând de toate elementele necesare pentru a se pronunța asupra acțiunii.
- 237 Cu titlu introductiv, în ceea ce privește întinderea controlului Curții, trebuie să se sublinieze că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 234 din prezenta hotărâre, hotărârea atacată nu este anulată decât în măsura în care, la punctul 2 din dispozitivul acesteia, a fost respinsă acțiunea în anulare a articolului 4 din decizia în litigiu și, la punctul 1 din dispozitiv, s-a stabilit un nou quantum al amenzii aplicate prin această dispoziție. În consecință, Curții îi revine sarcina de a examina litigiul numai în măsura în care privește cererea de anulare a acestui articol 4 din decizia în litigiu și cererea având ca obiect reducerea quantumului amenzii aplicate ca urmare a încălcării articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 18 martie 2021, *Pometon/Comisia*, C-440/19 P, EU:C:2021:214, punctul 157).
- 238 În ceea ce privește, într-o primă etapă, cererea de anulare a articolului 4 din decizia în litigiu, din motivele care figurează la punctele 221 și 222 din prezenta hotărâre rezultă că această decizie este insuficient motivată în ceea ce privește quantumul amenzii aplicate în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004.
- 239 Prin urmare, se impune admiterea cererii de anulare a articolului 4 din decizia în litigiu.
- 240 În aceste condiții, este necesar, într-o a doua etapă, să se statueze, în temeiul competenței de fond recunoscute Curții prin articolul 261 TFUE și prin articolul 16 din Regulamentul nr. 139/2004, cu privire la quantumul amenzii care trebuie aplicată Altice pentru încălcarea constatată la articolul 2 din decizia în litigiu, și anume încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 12 noiembrie 2014, *Guardian Industries și Guardian*

Europe/Comisia, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, punctul 73 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctul 87).

- 241 În această privință, trebuie amintit că, pronunțându-se ea însăși în mod definitiv asupra litigiului în temeiul articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, Curtea este autorizată, în cadrul exercitării competenței sale de fond, să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere și, în consecință, să anuleze, să reducă sau să majoreze amenda sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată (Hotărârea din 21 ianuarie 2016, Galp Energía España și alții/Comisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, punctul 88, precum și jurisprudența citată).
- 242 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 70 din prezenta hotărâre, conform articolului 14 alineatul (2) litera (a) și alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004, încălcarea articolului 4 alineatul (1) din acest regulament poate conduce la o amendă al cărei quantum trebuie stabilit, în limita plafonului de 10 % din cifra de afaceri totală realizată de întreprindere, fiind luate în considerare natura, gravitatea și durata încălcării.
- 243 În speță, în primul rând, Curtea își însușește aprecierile Comisiei care figurează în considerentul (577) al deciziei în litigiu, potrivit cărora încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 săvârșită de Altice este gravă prin natura sa.
- 244 În al doilea rând, în ceea ce privește gravitatea acestei încălcări, s-a stabilit, în lumina punctelor 195-200 din prezenta hotărâre, că încălcarea a fost săvârșită cel puțin din neglijență. În plus, este cert, având în vedere aprecierile care figurează în considerentele (587)-(593) ale deciziei în litigiu, pe care Curtea și le însușește, că operațiunea în cauză genera îndoieli serioase în ceea ce privește compatibilitatea sa cu piața internă. În aceste condiții, trebuie să se țină seama de faptul, subliniat de Tribunal la punctele 364-367 din hotărârea atacată, că Altice a informat din proprie inițiativă Comisia cu privire la concentrare cu mult înainte de semnarea SPA și a adresat acestei instituții o cerere de desemnare a unei echipe însărcinate să instrumenteze dosarul său la trei zile după semnare.
- 245 În al treilea rând, în ceea ce privește durata încălcării articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie amintit că aceasta constituie o încălcare instantanee (Hotărârea din 4 martie 2020, Marine Harvest/Comisia, C-10/18 P, EU:C:2020:149, punctul 115), aspect care nu este contestat în speță.
- 246 În aceste condiții, se va face o justă apreciere a tuturor împrejurărilor speței prin stabilirea quantumului amenzii aplicate Altice pentru încălcarea articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, constatată la articolul 2 din decizia în litigiu, la suma de 52 912 500 de euro. Un asemenea quantum se prezintă a fi proporțional în raport cu natura, cu gravitatea și cu durata încălcării, rămânând în același timp suficient de disuasiv.
- 247 Contrar argumentelor invocate de Altice, chiar dacă este cumulat cu amenda aplicată pentru încălcarea articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004, un asemenea quantum rămâne proporțional. Astfel, având în vedere constatările efectuate de Tribunal la punctul 340 din hotărârea atacată, care nu au fost repuse în discuție în fața Curții, și în lipsa oricărei invocări de către Altice a unor date actualizate, trebuie să se arate că cele două amenzi avute în vedere împreună rămân sub 0,5 % din cifra de afaceri a Altice din anul 2017.

248 În lumina ansamblului considerațiilor de mai sus, quantumul amenzii aplicate Altice pentru încălcarea constatată la articolul 2 din decizia în litigiu este stabilit la 52 912 500 de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

249 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

250 Articolul 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Articolul 138 alineatul (3) din regulamentul menționat, aplicabil de asemenea procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede în plus că, în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. Totuși, în cazul în care împrejurările cauzei justifică acest lucru, Curtea poate decide ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o parte să suporte o fracțiune din cheltuielile de judecată efectuate de cealaltă parte.

251 În speță, întrucât au fost admise numai unul dintre cele șase motive de recurs și numai unul dintre cele cinci motive ale acțiunii în anulare, iar admiterea a fost doar în parte, trebuie să se decidă că Altice va suporta, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cinci șesimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie în cadrul acestor două proceduri.

252 În temeiul articolului 184 alineatul (4) din același regulament, în cazul în care un intervenient în primă instanță nu a formulat el însuși recurs, acesta nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată în procedura de recurs decât dacă a participat la faza scrisă sau orală a procedurii în fața Curții. În cazul în care un asemenea intervenient participă la procedură, Curtea poate decide ca acesta să suporte propriile cheltuieli de judecată. Întrucât Consiliul, intervenient în primă instanță, a participat la faza scrisă și la faza orală a procedurii în fața Curții, trebuie să se decidă că acesta va suporta propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii de recurs, cât și procedurii în primă instanță.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

- 1) Anulează punctul 1 din dispozitivul Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 22 septembrie 2021, Altice Europe/Comisia (T-425/18, EU:T:2021:607).**
- 2) Anulează punctul 2 din dispozitivul Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 22 septembrie 2021, Altice Europe/Comisia (T-425/18, EU:T:2021:607), în măsura în care prin acesta a fost respinsă cererea de anulare a articolului 4 din Decizia C(2018) 2418 final a Comisiei din 24 aprilie 2018 de aplicare a unor amenzi pentru punerea în aplicare a unei concentrări cu încălcarea articolului 4 alineatul (1) și a articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 (cazul M.7993 – Altice/PT Portugal).**
- 3) Respinge în rest recursul.**
- 4) Anulează articolul 4 din Decizia C(2018) 2418 final.**

- 5) **Stabilește cuantumul amenzii aplicate Altice Group Lux Sàrl pentru încălcarea constatată la articolul 2 din Decizia C(2018) 2418 final la 52 912 500 de euro.**
- 6) **Obligă Altice Group Lux Sàrl să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cinci șesimi din cheltuielile de judecată ale Comisiei Europene aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.**
- 7) **Obligă Comisia Europeană să suporte o șesime din propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.**
- 8) **Consiliul Uniunii Europene suportă propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii în primă instanță, cât și procedurii de recurs.**

Semnături